

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

षष्ठ काण्डे, चतुर्थः प्रश्नः

Version Notes:

This is now the current Version 1.1 dated Sep 30, 2022

1. This replaces the earlier version 1.0 dated March 31, 2022.
2. Corrections found and reported till September 15, 2022 are updated.
3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.
4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st Version Number	0.0 dated January 02, 2019
2nd Version Number	1.0 dated March 31, 2022.

Table of Contents

6 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः	4
6.4 षष्ठ काण्डे चतुर्थः प्रश्नः – सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं	4

=====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

6 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

6.4 षष्ठ काण्डे चतुर्थः प्रश्नः – सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं

TS 6.4.1.1 - Kramam

यज्ञेन वै । वै प्रजापतिः । प्रजापतिः प्रजाः । प्रजापतिरिति
प्रजा – पतिः । प्रजा असृजत । प्रजा इति प्र – जाः । असृजत
ताः । ता उपयद्भिः । उपयद्भिरेव । उपयद्भिरित्युपयट् – भिः ।
एवासृजत । असृजत यत् । यदुपयजः । उपयज उपयजति ।
उपयज इत्युप – यजः । उपयजति प्रजाः ।
उपयजतीत्युप – यजति । प्रजा एव । प्रजा इति प्र – जाः ।
एव तत् । तद् यजमानः । यजमानः सृजते । सृजते जघनार्द्धात् ।
जघनार्द्धादव । जघनार्द्धादिति जघन – अर्द्धात् । अव द्यति ।
द्यति जघनार्द्धात् । जघनार्द्धाद्धि । जघनार्द्धादिति जघन – अर्द्धात् ।
हि प्रजाः । प्रजाः प्रजायन्ते । प्रजा इति प्र – जाः ।

प्रजायन्ते स्थविमतः । प्रजायन्त इति प्र – जायन्ते । स्थविमतोऽव ।

अव द्यति । द्यति स्थविमतः । स्थविमतो हि । हि प्रजाः ।

प्रजाः प्रजायन्ते । प्रजा इति प्र – जाः । प्रजायन्तेऽसम्भिन्दन् ।

प्रजायन्त इति प्र – जायन्ते । असम्भिन्दन्व ।

असम्भिन्दन्नित्यसम् – भिन्दन् । अव द्यति । द्यति प्राणानाम् ।

प्राणानामसम्भेदाय । प्राणानामिति प्र – अनानाम् । असम्भेदाय न ।

असम्भेदायेत्यसम् – भेदाय । न पर्यावर्तयति । पर्यावर्तयति यत् ।

पर्यावर्तयतीति परि – आवर्तयति । यत् पर्यावर्तयेत् ।

पर्यावर्तयेदुदावर्तः । पर्यावर्तयेदिति परि – आवर्तयेत् । उदावर्तः

प्रजाः । प्रजाः ग्राहुकः । प्रजा इति प्र – जाः । ग्राहुकः स्यात् ।

स्याथ् समुद्रम् । समुद्रम् गच्छ । गच्छ स्वाहा । स्वाहेति । इत्याह ।

आह रेतः । रेत एव । 1 (50/68)

TS 6.4.1.2 - Kramam

एव तत् । तद् दधाति । दधात्यन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षम् गच्छ ।

गच्छ स्वाहा । स्वाहेति । इत्याह । आहान्तरिक्षेण । अन्तरिक्षेणैव ।

एवास्मै । अस्मै प्रजाः । प्रजाः प्र । प्रजा इति प्र – जाः ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 6.4)

प्र॒ जन॑यति । जन॑यत्यन्तरि॒क्षम् । अन्तरि॑क्ष॒ञ्च॒ हि । ह्यनु॑ । अनु॑ प्र॒जाः ।
 प्र॒जाः प्र॒जाय॑न्ते । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । प्र॒जाय॑न्ते दे॒वम् ।
 प्र॒जाय॑न्त इति॑ प्र - जाय॑न्ते । दे॒वञ्च॑ स॒वितार॑म् । स॒वितार॑म् गच्छ ।
 गच्छ॑ स्वाहा॑ ॥ स्वाहेति॑ । इत्याह॑ । आह॑ स॒वितृ॑प्रसूतः । स॒वितृ॑प्रसूत
 ए॒व । स॒वितृ॑प्रसूत इति॑ स॒वितृ॑ - प्रसूतः । ए॒वास्मै॑ ॥ अ॒स्मै प्र॒जाः ।
 प्र॒जाः प्र । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । प्र॒ जन॑यति । जन॑यत्यहो॒रात्रे॑ ।
 अहो॒रात्रे॑ गच्छ । अहो॒रात्रे॑ इत्यहः - रा॒त्रे । गच्छ॑ स्वाहा॑ । स्वाहेति॑ ।
 इत्याह॑ । आहाहो॒रात्रा॑भ्याम् । अहो॒रात्रा॑भ्यामे॒व ।
 अहो॒रात्रा॑भ्यामित्यहः - रा॒त्राभ्या॑म् । ए॒वास्मै॑ ॥ अ॒स्मै प्र॒जाः ।
 प्र॒जाः प्र । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । प्र॒ जन॑यति । जन॑यत्यहो॒रात्रे॑ ।
 अहो॒रात्रे॑ हि । अहो॒रात्रे॑ इत्यहः - रा॒त्रे । ह्यनु॑ । अनु॑ प्र॒जाः ।
 प्र॒जाः प्र॒जाय॑न्ते । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । प्र॒जाय॑न्ते मि॒त्रावरु॑णौ ।
 प्र॒जाय॑न्त इति॑ प्र - जाय॑न्ते । मि॒त्रावरु॑णौ गच्छ । मि॒त्रावरु॑णा॒विति॑
 मि॒त्रा - वरु॑णौ । गच्छ॑ स्वाहा॑ ॥ स्वाहेति॑ । 2 (50/62)

TS 6.4.1.3 - Kramam

इत्याह । आह प्रजासु । प्रजास्वेव । प्रजास्विति प्र – जासु ।
 एव प्रजातासु । प्रजातासु प्राणापानौ । प्रजातास्विति प्र – जातासु ।
 प्राणापानौ दधाति । प्राणापानाविति प्राण-अपानौ । दधाति सोमम् ॥
 सोमम् गच्छ । गच्छ स्वाहा ॥ स्वाहेति । इत्याह । आह सौम्याः ।
 सौम्या हि । हि देवतया । देवतया प्रजाः । प्रजा यज्ञम् । प्रजा इति
 प्र – जाः । यज्ञम् गच्छ । गच्छ स्वाहा ॥ स्वाहेति । इत्याह ।
 आह प्रजाः । प्रजा एव । प्रजा इति प्र – जाः । एव यज्ञियाः ॥
 यज्ञियाः करोति । करोति छन्दांसि । छन्दांसि गच्छ ।
 गच्छ स्वाहा ॥ स्वाहेति । इत्याह । आह पशवः । पशवो वै ।
 वै छन्दांसि । छन्दांसि पशून् । पशूनेव । एवाव । अव रुन्धे ।
 रुन्धे द्यावापृथिवी । द्यावापृथिवी गच्छ । द्यावापृथिवी इति
 द्यावा – पृथिवी । गच्छ स्वाहा ॥ स्वाहेति । इत्याह । आह प्रजाः ।
 प्रजा एव । प्रजा इति प्र – जाः । एव प्रजाताः । प्रजाता
 द्यावापृथिवीभ्याम् । प्रजाता इति प्र – जाताः ।
 द्यावापृथिवीभ्यामुभयतः । द्यावापृथिवीभ्यामिति द्यावा-पृथिवीभ्याम् ॥

उ॒भ॒य॒तः॑ परि॑ । परि॑ गृ॒ह्णा॒ति॑ । गृ॒ह्णा॒ति॑ न॒भः॑ ।

न॒भो॑ दि॒व्यम्॑ । 3 (50/59)

TS 6.4.1.4 - Kramam

दि॒व्यम्॑ ग॒च्छ॑ । ग॒च्छ॑ स्वा॒हा॑ ॥ स्वा॒हे॒ति॑ । इ॒त्या॒ह॑ । आ॒ह॒ प्र॒जा॒भ्यः॑ ।

प्र॒जा॒भ्य॑ ए॒व॑ । प्र॒जा॒भ्य॑ इति॑ प्र - जा॒भ्यः॑ । ए॒व॑ प्र॒जा॒ता॒भ्यः॑ ।

प्र॒जा॒ता॒भ्यो॑ वृ॒ष्टि॑म् । प्र॒जा॒ता॒भ्य॑ इति॑ प्र - जा॒ता॒भ्यः॑ । वृ॒ष्टि॑म् नि॑ ।

नि॑ य॒च्छ॑ति । य॒च्छ॑त्य॒ग्नि॑म् । अ॒ग्नि॑म् वै॒श्वान॑रम् । वै॒श्वान॑रम् ग॒च्छ॑ ।

ग॒च्छ॑ स्वा॒हा॑ ॥ स्वा॒हे॒ति॑ । इ॒त्या॒ह॑ । आ॒ह॒ प्र॒जाः॑ । प्र॒जा॑ ए॒व॑ ।

प्र॒जा॑ इति॑ प्र - जाः॑ । ए॒व॑ प्र॒जा॒ताः॑ । प्र॒जा॒ता॑ अ॒स्याम्॑ । प्र॒जा॒ता॑

इति॑ प्र - जा॒ताः॑ । अ॒स्याम्॑ प्र॒ति॑ । प्र॒ति॑ष्ठा॒प॒य॒ति॑ । स्था॒प॒य॒ति॑

प्रा॒णा॒ना॑म् ॥ प्रा॒णा॒ना॑म् वै॑ । प्रा॒णा॒ना॑मि॒ति॑ प्र - अ॒ना॒ना॑म् । वा ए॒षः॑ ।

ए॒षो॑ऽव॑ । अ॒व॑ द्यति॑ । द्यति॑ यः॑ । यो॑ऽव॒द्यति॑ । अ॒व॒द्यति॑ गु॒द॒स्य॑ ।

अ॒व॒द्यती॑त्य॒व॑ - द्यति॑ । गु॒द॒स्य॑ म॒नः॑ । म॒नो॑ मे॑ । मे॒ हा॒र्दि॑ ।

हा॒र्दि॑ य॒च्छ॑ । य॒च्छे॑ति॑ । इ॒त्या॒ह॑ । आ॒ह॒ प्रा॒णान्॑ । प्रा॒णा॒ने॒व॑ ।

प्रा॒णा॒नि॒ति॑ प्र - अ॒नान्॑ । ए॒व॑ य॒था॒स्था॒नम्॑ । य॒था॒स्था॒न॒मु॒प॑ ।

य॒था॒स्था॒न॒मि॒ति॑ य॒था॑ - स्था॒नम्॑ । उ॒प॑ ह्व॒य॒ते॑ । ह्व॒य॒ते॑ प॒शोः॑ ।

प॒शोर् वै । वा आ॒लब्ध॑स्य । आ॒लब्ध॑स्य ह॒दय॑म् ।
 आ॒लब्ध॑स्ये॒त्या – ल॒ब्ध॑स्य । ह॒दय॑ꣳ शुक् । शु॒गृ॑च्छति ।
 ऋ॒च्छति॑ सा । सा ह॒दय॑शूलम् ( ) । ह॒दय॑शूल॒मभि॑ ।
 ह॒दय॑शूल॒मिति॑ ह॒दय॑ – शूलम् । 4 (50/60)

TS 6.4.1.5 - Kramam

अ॒भि॒ सम् । स॒मे॒ति । ए॒ति॒ यत् । यत् पृ॒थि॒व्याम् । पृ॒थि॒व्याꣳ
 ह॒दय॑शूलम् । ह॒दय॑शूल॒मुद्वा॑सयेत् । ह॒दय॑शूल॒मिति॑ ह॒दय॑-शूलम् ।
 उ॒द्वा॑सयेत् पृ॒थि॒वीम् । उ॒द्वा॑सये॒दित्यु॑त् – वा॒सये॑त् । पृ॒थि॒वीꣳ
 शु॒चा । शु॒चाꣳर्प॑येत् । अ॒र्प॑येद् यत् । यद॒प्सु । अ॒प्स्व॑पः ।
 अ॒प्स्वि॑त्यप् – सु । अ॒पः शु॒चा । शु॒चाꣳर्प॑येत् । अ॒र्प॑ये॒च्छुष्क॑स्य ।
 शुष्क॑स्य च । चा॒र्द्र॑स्य । आ॒र्द्र॑स्य च । च स॒न्धौ । स॒न्धा॑वुत् ।
 स॒न्धा॑विति॒ सम् – धौ॑ । उद् वा॒सय॑ति । वा॒सय॑त्यु॒भय॑स्य ।
 उ॒भय॑स्य शान्त्यै॑ । शान्त्यै॒ यम् । यम् द्वि॒ष्यात् । द्वि॒ष्यात् तम् ।
 तम् ध्या॑येत् । ध्या॒ये॒च्छु॒चा । शु॒चैव॑ । ए॒वैन॑म् । ए॒नम॑र्पयति ।
 अ॒र्प॑यतीत्य॒र्पय॑ति ॥ 5 (32/36) (रेतो॑ – मि॒त्राव॑रु॒णौ – गच्छ॑ –
 स्वाहा॑ – नभो॑ – ह॒दय॑शूलम् – द्वा॒त्रिंश॑च्च) (A1)

TS 6.4.2.1 - Kramam

दे॒वा वै । वै य॒ज्ञम् । य॒ज्ञमाग्नी॑द्ध्रे । आग्नी॑द्ध्रे वि । आग्नी॑द्ध्र
 इ॒त्याग्नि॑ – इ॒द्ध्रे । व्य॒भज॑न्त । अ॒भज॑न्त ततः । ततो॑ यत् ।
 यद॒त्यशि॑ष्यत । अ॒त्यशि॑ष्यत तत् । अ॒त्यशि॑ष्यतेत्यति – अशि॑ष्यत ।
 तद॒ब्रुव॑न् । अ॒ब्रुव॑न् वसतु । वसतु॑ नु । नु नः । न इ॒दम् । इ॒दमि॑ति ।
 इति॑ तत् । तद् वस॑तीवरी॒णाम् । वस॑तीवरी॒णाम् वस॑तीवरि॒त्वम् ।
 वस॑तीवरि॒त्वम् तस्मि॑न् । वस॑तीवरि॒त्वमि॑ति वस॑तीवरि – त्वम् ।
 तस्मि॑न् प्रा॒तः । प्रा॒तर् न । न सम् । सम॑शक्नुवन् । अ॒शक्नु॑वन् तत् ।
 तद॒प्सु । अ॒प्सु प्र । अ॒प्सित्य॑प्-सु । प्रा॒वेश॑यन् । अ॒वेश॑यन् ताः ।
 ता वस॑तीवरीः । वस॑तीवरी॒रभव॑न् । अ॒भव॑न् वस॑तीवरीः । वस॑तीवरी॒र्
 गृ॒ह्णाति॑ । गृ॒ह्णाति॑ य॒ज्ञः । य॒ज्ञो वै । वै वस॑तीवरीः । वस॑तीवरी॒र्
 य॒ज्ञम् । य॒ज्ञमे॒व । ए॒वार॑भ्य । आ॒रभ्य॑ गृही॒त्वा । आ॒रभ्ये॑त्या – र॒भ्य ।
 गृ॒हीत्वो॑प । उप॑ वसति । वसति॑ यस्य । यस्या॑गृही॒ताः ।
 अ॒गृही॑ता अ॒भि । अ॒भि नि॒म्रोचे॑त् । नि॒म्रोचे॑दनार॒ब्धः । नि॒म्रोचे॑दिति॑
 नि – म्रो॑चेत् । अ॒नार॑ब्धोऽस्य । अ॒नार॑ब्ध इत्यना – र॒ब्धः ।
 अ॒स्य य॒ज्ञः । य॒ज्ञः स्या॑त् । स्या॑द् य॒ज्ञम् । 6 (50/57)

TS 6.4.2.2 - Kramam

य॒ज्ञम्ँ॑ वि॒ । वि॒च्छि॑न्द्वात् । छि॒न्द्वा॒ज् ज्यो॒ति॒ष्या॑ ॥ ज्यो॒ति॒ष्या॑ वा ।
 वा गृ॒ह्णी॑यात् । गृ॒ह्णी॑याद्धि॒रण्य॑म् । हि॒रण्य॑म्ँ॑ वा । वाऽव॒धाय॑ ।
 अ॒व॒धाय॑ स॒शु॒क्राणा॑म् । अ॒व॒धाये॑त्यव – धाय॑ । स॒शु॒क्राण॑मेव ।
 स॒शु॒क्राणा॑मि॒ति स – शु॒क्राणा॑म् । ए॒व गृ॒ह्णा॑ति । गृ॒ह्णा॑ति यः ।
 यो वा ॥ वा ब्रा॒ह्म॒णः॑ । ब्रा॒ह्म॒णो बहु॑याजी । बहु॑याजी तस्य॑ ।
 बहु॑याजीति बहु॒याजी॑ । तस्य॑ कु॒म्भ्या॑नाम् । कु॒म्भ्या॑नाम् गृ॒ह्णी॑यात् ।
 गृ॒ह्णी॑याथ् सः । स हि । हि गृ॒ही॒तव॑सतीवरीकः । गृ॒ही॒तव॑सतीवरीको
 वसती॒वरीः॑ ॥ गृ॒ही॒तव॑सतीवरीक इति गृ॒ही॒त – वसती॒वरीकः॑ ।
 वसती॒वरीर् गृ॒ह्णा॑ति । गृ॒ह्णा॑ति प॒शवः॑ । प॒शवो॑ वै । वै वसती॒वरीः॑ ॥
 वसती॒वरीः॑ प॒शून् । प॒शूने॑व । ए॒वार॑भ्य । आ॒र॑भ्य गृ॒ही॒त्वा ।
 आ॒र॑भ्येत्या – र॑भ्य । गृ॒ही॒त्वोप॑ । उप॑ वसति । वसति॒ यत् ।
 यद॒न्वी॒पम् । अ॒न्वी॒पम् ति॑ष्ठन् । ति॑ष्ठन् गृ॒ह्णी॑यात् ।
 गृ॒ह्णी॑यान् निर्मा॒र्गु॒काः॑ । निर्मा॒र्गु॒का अ॑स्मात् । निर्मा॒र्गु॒का इति॑
 निः – मा॒र्गु॒काः॑ । अ॒स्मात् प॒शवः॑ । प॒शवः॑ स्युः । स्युः प्र॒ती॒पम् ।
 प्र॒ती॒पम् ति॑ष्ठन् । ति॑ष्ठन् गृ॒ह्णा॑ति । गृ॒ह्णा॑ति प्र॒ति॒रु॒द्ध्य॑ । प्र॒ति॒रु॒द्ध्यै॒व ।

प्रति॑रु॒द्ध्येति॑ प्रति॑ – रु॒द्ध्य॑ । ए॒वास्मै॑ ॥ अ॒स्मै प॒शून् ।

प॒शून् गृ॑ह्णाति । गृ॒ह्णातीन्द्रः॑ । इन्द्रो॑ वृ॒त्रम् । 7 (50/57)

TS 6.4.2.3 - Kramam

वृ॒त्रम॑हन् । अ॒हन्थ् सः॑ । सोऽपः॑ । अ॒पोऽभि॑ । अ॒भ्य॑म्रियत ।

अ॒म्रिय॑त ता॒साम् ॥ ता॒साम् य॑त् । यन् मे॒द्ध्यम् ॥ मे॒द्ध्यम् य॑ज्ञियम् ॥

य॒ज्ञिय॑ स॒देवम् ॥ स॒देव॑मासीत् । स॒देव॑मिति॒ स – दे॒वम् ।

आसीत्॑ तत् । तदति॑ । अत्य॑मुच्यत । अ॒मुच्य॑त ताः । ता वह॑न्तीः ।

वह॑न्तिरभवन् । अ॒भवन् वह॑न्तीनाम् । वह॑न्तीनाम् गृह्णाति ।

गृह्णाति॑ याः । या ए॒व । ए॒व मे॒द्ध्याः ॥ मे॒द्ध्या य॑ज्ञियाः । य॒ज्ञियाः

स॒देवाः । स॒देवा॑ आपः । स॒देवा॑ इति॒ स – दे॒वाः ॥ आप॑स्तासाम् ।

ता॒सामे॒व । ए॒व गृ॑ह्णाति । गृ॒ह्णाति॑ न । नान्त॑माः । अ॒न्तमा॑ वह॑न्तीः ।

वह॑न्तीरति॑ । अती॑यात् । इ॒याद् यत् । यद॑न्तमाः । अ॒न्तमा॑ वह॑न्तीः ।

वह॑न्तीरती॑यात् । अती॑याद् य॒ज्ञम् । अती॑यादित्यति – इ॒यात् ।

य॒ज्ञमति॑ । अति॑ मन्येत । म॒न्येत॑ न । न स्था॑वराणाम् ॥

स्था॑वराणाम् गृह्णीयात् । गृह्णी॑याद् वरु॒णगृ॑हीताः । वरु॒णगृ॑हीता वै ।

वरु॒णगृ॑हीता इति॒ वरु॑ण – गृ॒हीताः । वै स्था॑वराः । स्था॑वरा यत् ।

यथ् स्थाव॒राणा॑म् । स्थाव॒राणा॑म् गृ॒ह्णी॒यात् ।

गृ॒ह्णी॒याद् वरु॑णेन । 8 (50/54)

TS 6.4.2.4 - Kramam

वरु॑णेनास्य । अ॒स्य य॒ज्ञम् । य॒ज्ञम् ग्रा॑हयेत् । ग्रा॒हयेद् यत् । यद् वै ।

वै दि॒वा । दि॒वा भ॑वति । भ॒वत्य॑पः । अ॒पो रा॒त्रिः । रा॒त्रिः प्र ।

प्र वि॑शति । वि॒शति॑ तस्मात् । तस्मात् ता॒म्राः । ता॒म्रा आ॑पः ।

आपो॑ दि॒वा । दि॒वा द॒दृश्रे॑ । द॒दृश्रे॑ यत् । यन् न॑क्तम् । न॒क्तम् भ॑वति ।

भ॒वत्य॑पः । अ॒पोऽहः॑ । अ॒हः प्र । प्र वि॑शति । वि॒शति॑ तस्मात् ।

तस्मा॑च् च॒न्द्राः । च॒न्द्रा आ॑पः । आपो॑ न॒क्तम् । न॒क्तम् द॒दृश्रे॑ ।

द॒दृश्रे॑ छा॒यायै॑ । छा॒यायै॑ च । चा॒तप॑तः । आ॒तप॑तश्च । आ॒तप॑त

इ॒त्या – त॑पतः । च स॒न्धौ । स॒न्धौ गृ॑ह्णाति । स॒न्धावि॑ति सम्-धौ ।

गृ॒ह्णात्य॑हो॒रात्र॑योः । अ॒हो॒रात्र॑योरेव । अ॒हो॒रात्र॑योरित्य॒हः – रा॒त्रयोः॑ ।

ए॒वास्मै॑ । अ॒स्मै वर्ण॑म् । वर्ण॑म् गृह्णाति । गृह्णाति ह॒वीष्म॑तीः ।

ह॒वीष्म॑तीरि॒माः । इ॒मा आ॑पः । आप॑ इति । इ॒त्याह॑ ।

आ॒ह ह॒विष्कृ॑तानाम् । ह॒विष्कृ॑तानामेव ।

ह॒विष्कृ॑तानामि॒ति ह॒विः - कृ॑तानाम् । ए॒व गृ॑ह्णाति ।

गृ॒ह्णाति॑ ह॒विष्मान् । ह॒विष्मा॑ अस्तु । अ॒स्तु सूर्यः॑ । 9 (50/54)

TS 6.4.2.5 - Kramam

सूर्य॑ इति । इत्याह । आ॒ह स॑शुक्राणाम् । स॑शुक्राणामे॒व ।

स॑शुक्राणामि॒ति स - शु॒क्राणाम् । ए॒व गृ॑ह्णाति । गृ॒ह्णात्यनु॑ष्टुभा ॥

अ॒नुष्टु॑भा गृह्णाति । अ॒नुष्टु॑भेत्यनु - स्तुभा ॥ गृह्णाति॒ वाक् । वाग् वै ।

वा अ॒नुष्टु॑क् । अ॒नुष्टु॑ग् वा॒चा । अ॒नुष्टु॑गित्यनु - स्तुक् । वा॒चैव ।

ए॒वैनाः॑ । ए॒नाः सर्व॑या । सर्व॑या गृह्णाति । गृह्णाति॒ चतु॑ष्पदया ।

चतु॑ष्पदयर्चा । चतु॑ष्पदयेति॒ चतुः - प॒दया । ऋ॒चा गृ॑ह्णाति । गृह्णाति॒

त्रिः । त्रिः सा॑दयति । सा॑दयति॒ सप्त । स॒प्त सम् । सम् प॑द्यन्ते ।

प॑द्यन्ते सप्तपदा । सप्तपदा॑ शक्वरी । सप्तपदेति॒ सप्त - प॒दा ।

शक्वरी॑ प॒शवः । प॒शवः शक्वरी॑ । शक्वरी॑ प॒शून् । प॒शूने॒व ।

ए॒वाव । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धेऽस्मै॑ । अ॒स्मै वै । वै लो॒काय॑ ।

लो॒काय॑ गा॒र्हप॑त्यः । गा॒र्हप॑त्य आ । गा॒र्हप॑त्य इति

गा॒र्ह - प॑त्यः । आ धी॑यते । धी॑यतेऽमुष्मै ॥ अ॒मुष्मा॑ आ॒हव॑नीयः ।

आ॒हव॑नीयो॒ यत् । आ॒हव॑नीय॒ इत्या - ह॒वनी॑यः । यद् गा॒र्हप॑त्ये ।

गार्॑ह॒पत्य॑ उप॒सा॒दये॑त् । गार्॑ह॒पत्य॑ इति॒ गार्॑ह – प॒त्ये॑ ।
 उप॒सा॒दये॑दस्मिन् । उप॒सा॒दये॑दित्युप – सा॒दये॑त् । अ॒स्मिन् लो॒के ।
 लो॒के प॒शु॒मान् । प॒शु॒मान्थ् स्यात् । प॒शु॒मानि॑ति प॒शु – मान् ।
 स्याद् यत् । यदा॑ह॒वनी॑र्ये । आ॒ह॒वनी॑येऽमुष्मिन् । आ॒ह॒वनी॑य
 इत्या॑ – ह॒वनी॑र्ये । अ॒मुष्मिन् लो॒के । 10 (50/61)

TS 6.4.2.6 - Kramam

लो॒के प॒शु॒मान् । प॒शु॒मान्थ् स्यात् । प॒शु॒मानि॑ति प॒शु – मान् ।
 स्यादु॒भयोः॑ । उ॒भयो॑रुप । उप॑ सा॒दय॑ति । सा॒दय॑त्यु॒भयोः॑ ।
 उ॒भयो॑रेव । ए॒वैन॑म् । ए॒नम् लो॒कयोः॑ । लो॒कयोः॑ प॒शु॒मन्त॑म् ।
 प॒शु॒मन्त॑म् करोति । प॒शु॒मन्त॑मिति प॒शु – मन्त॑म् । करोति॒ सर्व॑तः ।
 सर्व॑तः परि । परि॑ हरति । हरति॒ रक्ष॑साम् । रक्ष॑सामप॒हत्यै॑ ।
 अप॒हत्या॑ इन्द्रा॒ग्नियोः॑ । अप॒हत्या॑ इत्यप – ह॒त्यै॑ । इन्द्रा॒ग्नियो॑र्
 भा॒गधे॑यीः । इन्द्रा॒ग्नियो॑रितीन्द्र – अ॒ग्नियोः॑ । भा॒गधे॑यीः स्थ ।
 भा॒गधे॑यीरिति॒ भाग॑ – धे॑यीः । स्थेति॑ । इत्या॑ह । आ॒ह यथा॑यजुः ।
 यथा॑यजुरेव । यथा॑यजुरिति॒ यथा॑ – य॒जुः । ए॒वैतत् । ए॒तदा॑ग्नी॒द्ध्रे ।
 आ॒ग्नी॒द्ध्र उप॑ । आ॒ग्नी॒द्ध्र इत्या॑ग्नि – इ॒द्ध्रे॑ । उप॑ वासयति ।

वा॒स॒य॒त्ये॒तत् । ए॒तद् वै । वै य॒ज्ञ॒स्य॑ । य॒ज्ञ॒स्या॒परा॑जितम् ।
 अ॒परा॑जितम् ँयत् । अ॒परा॑जितमित्यपरा - जि॒तम् । यदा॑ग्नी॒द्ध्रम् ॥
 आ॒ग्नी॒द्ध्रम् ँयत् । आ॒ग्नी॒द्ध्र॒मित्या॑ग्नि - इ॒द्ध्रम् । यदे॒व ।
 ए॒व य॒ज्ञ॒स्य॑ । य॒ज्ञ॒स्या॒परा॑जितम् । अ॒परा॑जितम् तत् ।
 अ॒परा॑जितमित्यपरा - जि॒तम् । तदे॒व । ए॒वैनाः ॥ ए॒ना उप॑ ।
 उप॑ वासयति । वा॒स॒य॒ति यतः॑ । यतः॑ ख॒लु । ख॒लु वै । वै य॒ज्ञ॒स्य॑ ।
 य॒ज्ञ॒स्य॑ वि॒त॒त॒स्य॑ । वि॒त॒त॒स्य॑ न । वि॒त॒त॒स्येति॑ वि - त॒त॒स्य॑ ।
 न क्रि॒यते॑ ( ) । क्रि॒यते॑ तत् । तदनु॑ । अनु॑ य॒ज्ञ॒म् । य॒ज्ञ॒ञ् रक्षा॑ञ्सि ।
 रक्षा॑ञ्स्यव । अव॑ चरन्ति । च॒रन्ति॑ यत् । यद् वह॑न्तीनाम् ।
 वह॑न्तीनाम् गृ॒ह्णाति॑ । गृ॒ह्णाति॑ क्रि॒यमाण॑म् । क्रि॒यमाण॑मेव । ए॒व तत् ।
 तद् य॒ज्ञ॒स्य॑ । य॒ज्ञ॒स्य॑ श॒ये । श॒ये रक्ष॑साम् । रक्ष॑सामनन्ववचाराय ।
 अनन्व॑वचाराय न । अनन्व॑वचारायेत्यननु - अव॑चाराय । न हि ।
 ह्ये॒ताः । ए॒ता ई॒लय॑न्ति । ई॒लय॑न्त्या । आ तृ॒तीय॑सव॒नात् ।
 तृ॒तीय॑सव॒नात् परि॑ । तृ॒तीय॑सव॒नादिति॑ तृतीय - सव॒नात् ।

परि॑ श॒रे । श॒रे य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्य॑ स॒न्तत्यै॑ ।

स॒न्तत्या॑ इति॒ सम् – त॒त्यै ॥ 11 (76/89)

(स्या॑ – दि॒न्द्रो – गृ॒ह्णीया॑ – द॒स्त्व – मु॒ष्मिन् – क्रि॒यते –

षड्विंशतिश्च) (A2)

TS 6.4.3.1 - Kramam

ब्र॒ह्मवा॒दिनो॑ वदन्ति । ब्र॒ह्मवा॒दिन॑ इति॒ ब्रह्म॑ – वा॒दिनः॑ । वदन्ति॒ सः ।

स तु । त्वै॑ । वा अ॒ध्वर्युः॑ । अ॒ध्वर्युः॑ स्यात् । स्याद् यः ।

यः सोम॑म् । सोम॑मुपावहरन् । उपावहरन्थ् सर्वा॑भ्यः ।

उपावहर॑नित्युप – अवहरन् । सर्वा॑भ्यो दे॒वता॑भ्यः । दे॒वता॑भ्य

उपाव॑हरेत् । उपाव॑हरेदिति॑ । उपाव॑हरेदित्युप – अव॑हरेत् । इति॑ ह॒दे ।

ह॒दे त्वा॑ । त्वेति॑ । इत्याह॑ । आह॑ म॒नुष्यै॑भ्यः । म॒नुष्यै॑भ्य ए॒व ।

ए॒वैतेन॑ । ए॒तेन॑ करोति । क॒रोति॑ म॒नसे॑ । म॒नसे॑ त्वा । त्वेति॑ ।

इत्याह॑ । आह॑ पि॒तृभ्यः॑ । पि॒तृभ्य॑ ए॒व । पि॒तृभ्य॑ इति॑ पि॒तृ – भ्यः॑ ।

ए॒वैतेन॑ । ए॒तेन॑ करोति । क॒रोति॑ दि॒वे । दि॒वे त्वा॑ । त्वा॑ सू॒र्याय॑ ।

सू॒र्याय॑ त्वा । त्वेति॑ । इत्याह॑ । आह॑ दे॒वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्य॑ ए॒व । ए॒वैतेन॑ ।

ए॒तेन॑ करोति । क॒रोत्ये॒ताव॑तीः । ए॒ताव॑तीर् वै । वै दे॒वताः॑ ।

दे॒वता॑स्ता॒भ्यः॑ । ता॒भ्य ए॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒नञ्॑ सर्वा॒भ्यः॑ । सर्वा॒भ्य
उपा॑वहरति । उपा॑वहरति पु॒रा । उपा॑वहरतीत्युप – अव॑हरति ।

पु॒रा वाचः॑ । वाचः॑ प्रवदितोः । 12 (50/55)

TS 6.4.3.2 - Kramam

प्रव॑दितोः प्रा॒तरनु॑वाकम् । प्रव॑दितोरिति प्र – व॒दि॒तोः॑ ।

प्रा॒तरनु॑वाकमुपा॒करो॑ति । प्रा॒तरनु॑वाकमिति प्रा॒तः – अनु॑वाकम् ।

उपा॑करोति याव॒ती । उपा॑करोतीत्युप – आ॒करो॑ति । याव॒त्येव॑ ।

ए॒व वाक् । वाक्॑ ता॒म् । ता॒मव॑ । अव॑ रुन्धे । रुन्धे॑ऽपः । अ॒पोऽग्रे॑ ।

अ॒ग्रेऽभि॑व्याहरति । अ॒भि॒व्या॑हरति य॒ज्ञः ।

अ॒भि॒व्या॑हरतीत्यभि॒व्या॑हरति । य॒ज्ञो वै । वा॒ आपः॑ । आ॒पो य॒ज्ञम् ।

य॒ज्ञमे॒व । ए॒वाभि॑ । अ॒भि वा॑चम् । वा॒चम् वि॑ । वि॒ सृ॑जति ।

सृ॒जति॑ सर्वा॒णि । सर्वा॒णि छ॒न्दाञ्॑सि । छ॒न्दाञ्॑स्यनु॑ । अ॒न्वाह॑ ।

आ॒ह प॒शवः॑ । प॒शवो॑ वै । वै छ॒न्दाञ्॑सि । छ॒न्दाञ्॑सि प॒शून् ।

प॒शूने॒व । ए॒वाव॑ । अव॑ रुन्धे । रुन्धे॑ गाय॒त्रिया॑ ।

गा॒य॒त्रिया॑ तेज॒स्काम॑स्य । तेज॒स्काम॑स्य परि॑ । तेज॒स्काम॑स्येति॑

तेजः॑ – का॒मस्य॑ । परि॑ द॒द्ध्यात् । द॒द्ध्यात् त्रि॒ष्टुभा॑ ।

त्रि॒ष्टु॒भे॒न्द्रि॒य॒का॒म॒स्य॑ । इ॒न्द्रि॒य॒का॒म॒स्य॑ ज॒ग॒त्या॑ ।
 इ॒न्द्रि॒य॒का॒म॒स्ये॒ती॒न्द्रि॒य॑ – का॒म॒स्य॑ । ज॒ग॒त्या॑ प॒शु॒का॒म॒स्य॑ ।
 प॒शु॒का॒म॒स्या॒नु॒ष्टु॒भा॑ । प॒शु॒का॒म॒स्ये॒ति॑ प॒शु॑ – का॒म॒स्य॑ । अ॒नु॒ष्टु॒भा॑
 प्र॒ति॒ष्ठा॒का॒म॒स्य॑ । अ॒नु॒ष्टु॒भे॒त्य॒नु॑ – स्तु॒भा॑ । प्र॒ति॒ष्ठा॒का॒म॒स्य॑ प॒ङ्क्॒त्या॑ ।
 प्र॒ति॒ष्ठा॒का॒म॒स्ये॒ति॑ प्र॒ति॒ष्ठा॑-का॒म॒स्य॑ । प॒ङ्क्॒त्या॑ य॒ज्ञ॒का॒म॒स्य॑ ।
 य॒ज्ञ॒का॒म॒स्य॑ वि॒रा॒जा॑ । य॒ज्ञ॒का॒म॒स्ये॒ति॑ य॒ज्ञ॑ – का॒म॒स्य॑ ।
 वि॒रा॒जा॑ऽन्न॒का॒म॒स्य॑ । वि॒रा॒जे॒ति॑ वि – रा॒जा॑ । अ॒न्न॒का॒म॒स्य॑ शृ॒णो॒तु॑ ।
 अ॒न्न॒का॒म॒स्ये॒त्य॒न्न॑ – का॒म॒स्य॑ । शृ॒णो॒त्व॒ग्निः॑ । अ॒ग्निः॑ स॒मि॒धा॑ ।
 स॒मि॒धा॑ ह॒वम् । स॒मि॒धे॒ति॑ स॒म् – इ॒धा॑ । ह॒वम्॑ मे । 13 (50/63)

TS 6.4.3.3 - Kramam

म॒ इति॑ । इ॒त्याह॑ । आ॒ह स॒वि॒तृ॒प्र॒सू॒तः॑ । स॒वि॒तृ॒प्र॒सू॒त ए॒व॑ ।
 स॒वि॒तृ॒प्र॒सू॒त इति॑ स॒वि॒तृ॑ – प्र॒सू॒तः॑ । ए॒व दे॒वता॑भ्यः । दे॒वता॑भ्यो
 नि॒वेद्य॑ । नि॒वेद्या॑पः । नि॒वेद्ये॑ति॒ नि – वेद्य॑ । अ॒पोऽच्छ॑ । अ॒च्छै॑ति ।
 ए॒त्यपः॑ । अ॒प इ॒ष्य॑ । इ॒ष्य॑ हो॒तः॑ । हो॒तरि॑ति । इ॒त्याह॑ । आ॒हे॒षि॒तम्॑ ।
 इ॒षि॒तं॑ हि । हि क॒र्म॑ । क॒र्म क्रि॒यते॑ । क्रि॒यते॑ मै॒त्रा॒व॒रु॒णस्य॑ ।
 मै॒त्रा॒व॒रु॒णस्य॑ च॒म॒सा॒ध्व॒र्यो॑ । मै॒त्रा॒व॒रु॒णस्ये॒ति॑ मै॒त्रा – व॒रु॒णस्य॑ ।

च॒म॒सा॒ध्व॒र्य॒वा । च॒म॒सा॒ध्व॒र्य॒वि॒ति॒ च॒म॒स - अ॒ध्व॒र्यो॑ । आ॒ द्र॒व ।
द्र॒वे॒ति॑ । इ॒त्या॒ह॑ । आ॒ह॒ मि॒त्रा॒व॒रु॒णौ॑ । मि॒त्रा॒व॒रु॒णौ॑ वै ।
मि॒त्रा॒व॒रु॒णा॒वि॒ति॒ मि॒त्रा - व॒रु॒णौ॑ । वा॒ अ॒पाम् । अ॒पाम्॑ ने॒तारौ॑ ॥
ने॒तारौ॑ ता॒भ्याम्॑ । ता॒भ्या॒मे॒व॑ । ए॒वैनाः॑ ॥ ए॒ना॒ अ॒च्छ॑ । अ॒च्छै॑ति॒ ।
ए॒ति॒ दे॒वीः॑ । दे॒वी॒रा॒पः॑ । आ॒पो॒ अ॒पाम् । अ॒पाम्॑ न॒पात् । न॒पा॒दि॒ति॑ ।
इ॒त्या॒ह॑ । आ॒हा॒हु॒त्या॑ । आ॒हु॒त्यै॒व॑ । आ॒हु॒त्ये॒त्या - हु॒त्या॑ । ए॒वैनाः॑ ॥
ए॒ना॒ नि॒ष्क्री॑य । नि॒ष्क्री॑य गृ॒ह्णा॒ति॑ । नि॒ष्क्री॑ये॒ति॒ निः - क्री॑य ।
गृ॒ह्णा॒त्यथो॑ ॥ अथो॑ ह॒विष्कृ॑तानाम् । अथो॑ इ॒त्यथो॑ ॥ ह॒विष्कृ॑तानामे॒व ।
ह॒विष्कृ॑तानामि॒ति॒ ह॒विः - कृ॑तानाम् । ए॒वाभि॑घृ॒तानाम्॑ ।
अ॒भिघृ॑तानाम् गृ॒ह्णा॒ति॑ । अ॒भिघृ॑तानामि॒त्यभि - घृ॑तानाम् ।
गृ॒ह्णा॒ति॒ कार्.षिः॑ । 14 (50/60)

TS 6.4.3.4 - Kramam

कार्.षि॑रसि । अ॒सी॒ति॑ । इ॒त्या॒ह॑ । आ॒ह॒ श॒म॒लम् । श॒म॒ल॒मे॒व॑ ।
ए॒वा॒साम्॑ ॥ आ॒साम॑प । अ॒प॒ प्ला॑वयति । प्ला॒वय॑ति स॒मु॒द्र॒स्य॑ ।
स॒मु॒द्र॒स्य॑ वः । वोऽक्षि॑त्यै । अ॒क्षि॒त्या॒ उ॒त् । उ॒न् न॑ये । न॒य॒ इ॒ति॑ ।
इ॒त्या॒ह॑ । आ॒ह॒ तस्मा॑त् । तस्मा॑द॒द्य॒मा॒नाः॑ । अ॒द्य॒मा॒नाः॑ पी॒य॒मा॒नाः॑ ।

पी॒यमा॑ना॒ आपः॑ । आपो॒ न । न क्षी॑यन्ते । क्षी॒यन्ते॑ योनिः॑ ।
 योनि॑र् वै । वै य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्य॑ चात्वा॒लम् । चात्वा॒लम् य॒ज्ञः ।
 य॒ज्ञो वस॑तीवरीः॑ । वस॒तीव॑रीर्. हो॒तृच॑मसम् । हो॒तृच॑मसम् च ।
 हो॒तृच॑मसमि॒ति हो॒तृ - च॑मसम् । च॒ मै॒त्राव॑रुणचमसम् ।
 मै॒त्राव॑रुणचमसम् च । मै॒त्राव॑रुणचमसमि॒ति मै॒त्राव॑रुण - च॑मसम् ।
 च स॒स्पर्श॑र्य । स॒स्पर्श॑र्य वस॒तीव॑रीः । स॒स्पर्श॑र्येति॑
 स॒म - स्पर्श॑र्य । वस॒तीव॑रीर् व्या॒नय॑ति । व्या॒नय॑ति य॒ज्ञस्य॑ ।
 व्या॒नय॑तीति॑ वि-आ॒नय॑ति । य॒ज्ञस्य॑ सयो॒नित्वा॑य । सयो॒नित्वा॑याथो॑ ।
 सयो॒नित्वा॑येति॑ सयो॒नि - त्वा॑य । अथो॒ स्वात् । अथो॒ इत्य॑थो॑ ।
 स्वा॒देव॑ । ए॒वैनाः॑ । ए॒ना यो॑नेः॑ । यो॒नेः प्र॑ । प्र॒ जन॑यति ।
 जन॑यत्य॒द्ध्वर्यो॑ । अ॒द्ध्वर्यो॑ऽवैः॑ । अ॒द्ध्वर्यो॑ इत्य॒द्ध्वर्यो॑ ।
 अ॒वे॒रपा॑(३)ः । अ॒पा(३) इति॑ । इत्या॑ह । आ॒होत॑ ( ) । उ॒तेम् ।
 ई॒मन॑न्नमुः । अ॒नन्न॑मु॒रुत॑ । उ॒तेमाः॑ । इ॒माः प॑श्य । प॒श्येति॑ ।
 इति॑ वाव । वावै॑तत् । ए॒तदा॑ह । आ॒ह यदि॑ । यद्य॑ग्नि॒ष्टोमः॑ । अ॒ग्नि॒ष्टोमो॑
 जु॒होति॑ । अ॒ग्नि॒ष्टोम॑ इत्य॒ग्नि - स्तो॑मः । जु॒होति॑ यदि॑ । यद्यु॑क्थ्यः ।

उक्थ्यः परिधौ । परिधौ नि । परिधाविति परि - धौ । नि माष्टि ।
 माष्टि यदि । यद्यतिरात्रः । अतिरात्रो यजुः । अतिरात्र इत्यति-रात्रः ।
 यजुर् वदन् । वदन् प्र । प्र पद्यते । पद्यते यज्ञक्रतूनाम् ।
 यज्ञक्रतूनाम् व्यावृत्त्यै । यज्ञक्रतूनामिति यज्ञ - क्रतूनाम् ।
 व्यावृत्त्या इति वि - आवृत्त्यै ॥ 15 (75/86)

(वाचो-हव-मभिघृतानाम् गृह्णात्यु - त - पञ्चविंशतिश्च) (A3)

TS 6.4.4.1 - Kramam

देवस्य त्वा । त्वा सवितुः । सवितुः प्रसवे । प्रसव इति । प्रसव
 इति प्र-सवे । इति ग्रावाणम् । ग्रावाणमा । आ दत्ते । दत्ते प्रसूत्यै ।
 प्रसूत्या अश्विनोः । प्रसूत्या इति प्र - सूत्यै । अश्विनोर् बाहुभ्याम् ।
 बाहुभ्यामिति । बाहुभ्यामिति बाहु - भ्याम् । इत्याह । आहाश्विनौ ।
 अश्विनौ हि । हि देवानाम् । देवानामद्ध्वर्यू । अद्ध्वर्यू आस्ताम् ।
 अद्ध्वर्यू इत्यद्ध्वर्यू । आस्ताम् पूष्णः । पूष्णो हस्ताभ्याम् ।
 हस्ताभ्यामिति । इत्याह । आह यत्यै । यत्यै पशवः । पशवो वै ।
 वै सोमः । सोमो व्यानः । व्यान उपांशुसवनः ।

व्या॒न इति॑ वि – अ॒नः । उ॒पा॒ञ्शु॒सव॑नो यत् । उ॒पा॒ञ्शु॒सव॑न
इत्यु॒पा॒ञ्शु – स॒व॒नः । यदु॒पा॒ञ्शु॒सव॑नम् । उ॒पा॒ञ्शु॒सव॑नम॒भि ।
उ॒पा॒ञ्शु॒सव॑नमित्यु॒पा॒ञ्शु – स॒व॒नम् । अ॒भि मि॑मी॒ते ।
मि॑मी॒ते व्या॒नम् । व्या॒नमे॒व । व्या॒नमि॑ति वि – अ॒नम् । ए॒व प॒शुषु॑ ।
प॒शुषु॑ दधाति । द॒धाती॑न्द्राय । इन्द्राय॑ त्वा । त्वेन्द्राय॑ । इन्द्राय॑ त्वा ।
त्वेति॑ । इति॑ मि॒मी॒ते । मि॒मी॒त इन्द्राय॑ । इन्द्राय॑ हि । हि सोमः॑ ।
सोम॑ आ॒ह्रिय॑ते ॥ आ॒ह्रिय॑ते पञ्च । आ॒ह्रिय॑त इत्या॑ – ह्रिय॑ते ॥
पञ्च॑ कृ॒त्वः । कृ॒त्वो य॑जुषा । य॑जुषा मि॒मी॒ते ।

मि॒मी॒ते पञ्चा॑क्षरा ॥ 16 (50/59)

TS 6.4.4.2 - Kramam

पञ्चा॑क्षरा प॒ङ्क्तिः॑ । पञ्चा॑क्षरेति॑ पञ्च॑-अ॒क्षरा॑ । प॒ङ्क्तिः॑ पाङ्क्तिः॑ ।
पाङ्क्तो॑ य॒ज्ञः । य॒ज्ञो य॒ज्ञम् । य॒ज्ञमे॒व । ए॒वाव॑ । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे
पञ्च॑ । पञ्च॑ कृ॒त्वः । कृ॒त्वस्तू॒ष्णीम् । तू॒ष्णीम् द॑श । द॑श स॒म् ।
स॒म् प॒द्यन्ते॑ । प॒द्यन्ते॑ द॒शाक्ष॑रा ॥ द॒शाक्ष॑रा वि॒राट् । द॒शाक्ष॑रेति॑
द॑श – अ॒क्षरा॑ । वि॒राड॑न्नम् । वि॒राडि॑ति वि – राट् । अ॒न्नम् वि॒राट् ।

वि॒राड् वि॒राजा॑ । वि॒राडि॑ति वि - राट् । वि॒राजै॑व । वि॒राजे॑ति
 वि - राजा॑ । ए॒वान्नाद्य॑म् । अ॒न्नाद्य॑मव । अ॒न्नाद्य॑मित्यन्न - अद्य॑म् ।
 अव॑ रुन्धे । रुन्धे॑ श्वा॒न्नाः । श्वा॒न्नाः स्थ॑ । स्थ॒ वृ॒त्रतु॑रः । वृ॒त्रतु॑र इति॑ ।
 वृ॒त्रतु॑र इति॑ वृ॒त्र - तु॑रः । इत्या॑ह । आ॒हैषः॑ । ए॒ष वै । वा अ॒पाम् ।
 अ॒पाꣳ सो॑मपीथः । सो॒मपी॑थो यः । सो॒मपी॑थ इति॑ सोम - पीथः ।
 य ए॒वम् । ए॒वम् वे॑द । वे॒द न । ना॒फ्सु॑ । अ॒फस्वा॑र्तिम् ।
 अ॒फ्स्वि॑त्यप् - सु । आ॒र्ति॑मा । आ॒र्च्छ॑ति । ऋ॒च्छ॑ति यत् । यत् ते॑ ॥
 ते सो॒म । सो॒म दि॒वि । दि॒वि ज्यो॑तिः । ज्यो॒तिरि॑ति । इत्या॑ह ।
 आ॒हैभ्यः॑ । ए॒भ्य ए॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒नम् लो॒केभ्यः॑ । 17 (50/59)

TS 6.4.4.3 - Kramam

लो॒केभ्यः॑ सम् । सम् भ॑रति । भ॒रति॑ सोमः । सो॒मो वै । वै राजा॑ ॥
 राजा॑ दि॒शः । दि॒शोऽभि॑ । अ॒भ्यद्ध्य॑यायत् । अ॒द्ध्य॑यायत् सः ।
 स दि॒शः । दि॒शोऽनु॑ । अनु॒ प्र । प्रा॒विश॑त् । अ॒विश॑त् प्राक् ।
 प्रा॒गपा॑क् ॥ अ॒पागु॑दक् । उ॒दग॑ध॒राक् । अ॒धरा॑गिति । इत्या॑ह ।
 आ॒ह दि॒ग्भ्यः॑ । दि॒ग्भ्य ए॒व । दि॒ग्भ्य इति॑ दिक् - भ्यः । ए॒वैन॑म् ।
 ए॒नꣳ सम् । सम् भ॑रति । भ॒रत्यथो॑ ॥ अथो॑ दि॒शः । अथो॑ इत्यथो॑ ॥

दि॒श ए॒व । ए॒वास्मै॑ ॥ अ॒स्मा॒ अव॑ । अव॑ रु॒न्धे । रु॒न्धेऽम्ब॑ ।
 अ॒म्ब नि॑ । नि॒ ष्वर॑ । स्व॒रेति॑ । इ॒त्याह॑ । आ॒ह का॒मुकाः॑ । का॒मुका॑
 ए॒नम् । ए॒नञ् स्त्रि॑यः । स्त्रि॒यो भव॑न्ति । भव॑न्ति॒ यः । य ए॒वम् ।
 ए॒वम् वे॑द । वे॒द यत् । यत् ते॑ । ते॒ सोम॑ । सो॒मादा॑भ्यम् ।
 अ॒दाभ्य॑म् नाम॑ । नाम॑ जा॒गृवि॑ । जा॒गृवी॑ति ( ) । इ॒त्याह॑ । 18 (50/52)

TS 6.4.4.4 - Kramam

आ॒हैषः॑ । ए॒ष वै॑ । वै सोम॑स्य । सोम॑स्य सोम॒पीथः॑ । सोम॒पीथो॑
 यः । सोम॒पीथ॑ इति॑ सोम-पीथः । य ए॒वम् । ए॒वम् वे॑द । वे॒द न ।
 न सौ॒म्याम् । सौ॒म्यामा॑र्तिम् । आ॒र्तिमा॑ । आ॒च्छति॑ । ऋ॒च्छति॑ घ्नन्ति॑ ।
 घ्नन्ति॑ वै । वा ए॒तत् । ए॒तत् सोम॑म् । सोम॑म् यत् । यद॒भिषु॑ण्वन्ति॑ ।
 अ॒भिषु॑ण्वन्त्यञ्शून् । अ॒भिषु॑ण्वन्तीत्यभि - सु॒न्वन्ति॑ । अञ्शू॑नप ।
 अप॑ गृह्णाति । गृह्णा॑ति त्रायते । त्राय॑त ए॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒नम् प्रा॑णाः ।
 प्रा॒णा वै । प्रा॒णा इति॑ प्र-अ॒नाः । वा अञ्श॑वः । अञ्श॑वः प॒शवः॑ ।
 प॒शवः॑ सोमः । सोमोऽञ्शू॑न् । अञ्शू॑न् पुनः । पुन॑रपि ।
 अपि॑ सृजति । सृज॑ति प्रा॒णान् । प्रा॒णाने॒व । प्रा॒णानि॑ति प्र - अ॒नान् ।
 ए॒व प॒शुषु॑ । प॒शुषु॑ दधाति । दधा॑ति द्वौद्वौ॑ । द्वौद्वौ॑वपि॑ ।

द्वौ॑द्वौ॑विति॑ द्वौ - द्वौ॑ । अपि॑ सृ॒जति॑ । सृ॒जति॑ तस्मात्॑ ॥

तस्माद् द्वौ॑द्वौ॑ ॥ द्वौ॑द्वौ॑ प्रा॒णाः । द्वौ॑द्वौ॑विति॑ द्वौ - द्वौ॑ ।

प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः ॥ 19 (44/50)

(य॒जुषा॑ मिमी॒त - ए॒नम् - जा॒गृवी॒ति - चतु॑श्च॒त्वारि॑ञ्च) (A4)

TS 6.4.5.1 - Kramam

प्रा॒णो वै । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । वा ए॒षः । ए॒ष यत् । यदु॑पाञ्शुः॑ ।

उपा॑ञ्शुर् यत् । उपा॑ञ्शुरित्युप - अञ्शुः॑ । यदु॑पाञ्श्व॒ग्राः ।

उपा॑ञ्श्व॒ग्रा ग॒र्हाः ॥ उपा॑ञ्श्व॒ग्रा इत्यु॑पाञ्शु - अ॒ग्राः । ग॒र्हा गृ॒ह्यन्ते॑ ॥

गृ॒ह्यन्ते॑ प्रा॒णम् । प्रा॒णमे॒व । प्रा॒णमि॑ति प्र-अ॒नम् । ए॒वानु॑ । अनु॑ प्र ।

प्र य॑न्ति । य॒न्त्य॒रुणः॑ । अ॒रुणो॑ ह । ह स्म॑ । स्मा॒ह । आ॒हौप॑वेशिः ।

औ॑पवेशिः प्रा॒तस्स॒वने॑ । औ॑पवेशि॒रित्यौ॑प - वे॒शिः । प्रा॒तस्स॒वन

ए॒व । प्रा॒तस्स॒वन इति॑ प्रा॒तः - स॒वने॑ । ए॒वाह॑म् । अ॒हम् य॑ज्ञम् ।

य॒ज्ञञ् सम् । सञ् स्था॑पयामि । स्था॒पया॑मि ते॒न । ते॒न त॑तः ।

त॑तः सञ्स्थि॑तेन । सञ्स्थि॑तेन च॒रामि॑ । सञ्स्थि॑तेनेति॒

सम् - स्थि॑तेन । च॒रामी॑ति । इत्य॒ष्टौ । अ॒ष्टौ कृ॑त्वः । कृ॒त्वोऽग्रे॑ ॥

अ॒ग्रेऽभि॑ । अ॒भि षु॑णोति । सु॒नो॒त्य॒ष्टाक्ष॑रा । अ॒ष्टाक्ष॑रा गा॒यत्री॑ ।

अ॒ष्टाक्ष॑रेत्य॒ष्टा – अ॒क्षरा॑ । गा॒यत्री॑ गा॒यत्र॑म् । गा॒यत्र॑म् प्रा॒तस्स॑व॒नम् ।
 प्रा॒तस्स॑व॒नम् प्रा॒तस्स॑व॒नम् । प्रा॒तस्स॑व॒नमि॑ति प्रा॒तः – स॒व॒नम् ।
 प्रा॒तस्स॑व॒नमे॒व । प्रा॒तस्स॑व॒नमि॑ति प्रा॒तः – स॒व॒नम् । ए॒व ते॑न ।
 तेना॑प्नोति । आ॒प्नो॒त्येका॑द॒श । ए॒काद॑श कृ॒त्वः । कृ॒त्वो द्वि॑तीयम् ।
 द्वि॒तीय॑मेकाद॒शाक्ष॑रा । ए॒काद॑शाक्ष॒रा त्रि॑ष्टुप् ।
 ए॒काद॑शाक्ष॑रेत्येकाद॒श – अ॒क्षरा॑ । त्रि॑ष्टुप् त्रै॒ष्टुभ॑म् ।
 त्रै॒ष्टुभ॑म् मा॒द्ध्य॑न्दि॒नम् । मा॒द्ध्य॑न्दि॒नञ् स॑व॒नम् । 20 (50/61)

TS 6.4.5.2 - Kramam

स॒व॒नम् मा॒द्ध्य॑न्दि॒नम् । मा॒द्ध्य॑न्दि॒नमे॒व । ए॒व स॑व॒नम् । स॒व॒नम्
 ते॑न । तेना॑प्नोति । आ॒प्नो॒ति द्वा॑द॒श । द्वा॑द॒श कृ॒त्वः । कृ॒त्वस्त्तृ॑तीयम् ।
 तृ॒तीय॑म् द्वा॒द॒शाक्ष॑रा । द्वा॒द॒शाक्ष॑रा जग॒ती । द्वा॒द॒शाक्ष॑रेति
 द्वा॒द॒श – अ॒क्षरा॑ । जग॒ती जा॑ग॒तम् । जा॑ग॒तम् तृ॑तीयस॒व॒नम् ।
 तृ॒तीय॑स॒व॒नम् तृ॒तीय॑स॒व॒नम् । तृ॒तीय॑स॒व॒नमि॑ति तृ॒तीय – स॒व॒नम् ।
 तृ॒तीय॑स॒व॒नमे॒व । तृ॒तीय॑स॒व॒नमि॑ति तृ॒तीय – स॒व॒नम् । ए॒व ते॑न ।
 तेना॑प्नोति । आ॒प्नो॒त्येता॑म् । ए॒ताञ् ह॑ । ह॒ वाव॑ । वाव॑ सः ।
 स॒ य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्य॑ सञ्स्थि॑तिम् । सञ्स्थि॑तिमुवाच ।

स॒स्थि॑ति॒मि॒ति॒ सम् - स्थि॑तिम् । उ॒वा॒चा॒स्क॒न्दा॒य ।
 अ॒स्क॒न्दा॒या॒स्क॒न्नम् । अ॒स्क॒न्न॒ञ् हि । हि॒ तत् । तद् यत् ।
 यद् य॒ज्ञ॒स्य॑ । य॒ज्ञ॒स्य॒ स॒स्थि॑त॒स्य॒ । स॒स्थि॑त॒स्य॒ स्क॒न्द॑ति ।
 स॒स्थि॑त॒स्ये॒ति॒ सम् - स्थि॑त॒स्य॒ । स्क॒न्द॒त्यथो॑ । अथो॒ खलु॑ ।
 अथो॒ इत्यथो॑ । ख॒ल्वाहुः॑ । आ॒हुर् गाय॑त्री । गाय॑त्री वाव । वाव
 प्रा॒तस्स॒वने॑ । प्रा॒तस्स॒वने॑ न । प्रा॒तस्स॒वन॑ इति प्रा॒तः - स॒वने॑ ।
 ना॒ति॒वादे॑ । अ॒ति॒वाद् इति॑ । अ॒ति॒वाद् इत्य॑ति - वादे॑ ।
 इत्य॑न॒ति॒वा॒दु॒कः । अ॒न॒ति॒वा॒दु॒क ए॒नम् । अ॒न॒ति॒वा॒दु॒क
 इत्य॑न॒ति - वा॒दु॒कः । ए॒नम् भ्रा॑तृ॒व्यः । भ्रा॑तृ॒व्यो भ॒वति॑ । भ॒वति॑ यः ।
 य ए॒वम् । ए॒वम् वे॑द । वे॒द तस्मा॑त् । तस्मा॑द॒ष्टा॒वष्टौ॑ ।
 अ॒ष्टा॒वष्टौ॑ कृ॒त्वः । अ॒ष्टा॒वष्टा॒वित्य॑ष्टौ - अ॒ष्टौ । 21 (50/60)

TS 6.4.5.3 - Kramam

कृ॒त्वोऽभि॑षु॒त्यम् । अ॒भि॑षु॒त्यम् ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नः॑ ।
 अ॒भि॑षु॒त्यमि॒त्यभि॑ - सु॒त्यम् । ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नो॑ वदन्ति । ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒न इति॑
 ब्र॒ह्म - वा॒दि॒नः॑ । वद॑न्ति प॒वि॒त्र॒वन्तः॑ । प॒वि॒त्र॒वन्तोऽन्ये॑ ।
 प॒वि॒त्र॒वन्त॑ इति प॒वि॒त्र - वन्तः॑ । अ॒न्ये॑ ग॒र्हाः॑ । ग॒र्हा गृ॑ह्यन्ते॑ ।

गृह्यन्ते किम्पवित्रः । किम्पवित्र उपाञ्शुः । किम्पवित्र इति
 किम्-पवित्रः । उपाञ्शुरिति । उपाञ्शुरित्युप – अञ्शुः ।
 इति वाक्पवित्रः । वाक्पवित्र इति । वाक्पवित्र इति वाक् – पवित्रः ।
 इति ब्रूयात् । ब्रूयाद् वाचः । वाचस्पतये । पतये पवस्व । पवस्व
 वाजिन् । वाजिन्निति । इत्याह । आह वाचा । वाचैव । एवैनम् । एनम्
 पवयति । पवयति वृष्णः । वृष्णो अञ्शुभ्याम् । अञ्शुभ्यामिति ।
 अञ्शुभ्यामित्यञ्शु – भ्याम् । इत्याह । आह वृष्णः । वृष्णो हि ।
 ह्येतौ । एतावञ्शू । अञ्शू यौ । अञ्शू इत्यञ्शू । यौ सोमस्य ।
 सोमस्य गभस्तिपूतः । गभस्तिपूत इति । गभस्तिपूत इति
 गभस्ति – पूतः । इत्याह । आह गभस्तिना । गभस्तिना हि ।
 ह्येनम् । एनम् पवयति । पवयति देवः । देवो देवानाम् ।
 देवानाम् पवित्रम् । पवित्रमसि । असीति । इत्याह । आह देवः ।
 देवो हि । ह्येषः । एष सन् । 22 (50/59)

TS 6.4.5.4 - Kramam

सन् देवानाम् । देवानाम् पवित्रम् । पवित्रम् येषाम् । येषाम् भागः ।
 भागोऽसि । असि तेभ्यः । तेभ्यस्त्वा । त्वेति । इत्याह ।

आ॒ह॑ येषा॒म् ॥ येषा॒ञ् हि॑ । ह्येषः॑ । ए॒ष भा॒गः । भा॒गस्ते॒भ्यः ।
 ते॒भ्य ए॒नम् । ए॒नम् गृ॒ह्णाति॑ । गृ॒ह्णाति॑ स्वा॒ङ्कृतः॑ । स्वा॒ङ्कृतो॑ऽसि ।
 अ॒सीति॑ । इत्या॒ह । आ॒ह प्रा॒णम् । प्रा॒णमे॒व । प्रा॒णमि॒ति प्र-अ॒नम् ।
 ए॒व स्व॒म् । स्व॒मकृत॑ । अ॒कृत॑ मधु॒मतीः॑ । मधु॒मतीर् नः॑ ।
 मधु॒मतीरि॒ति मधु-मतीः॑ । न इ॒षः । इ॒षस्कृ॑धि । कृ॒धीति॑ । इत्या॒ह ।
 आ॒ह सर्व॑म् । सर्व॑मे॒व । ए॒वास्मै॑ ॥ अ॒स्मा इ॒दम् । इ॒दञ् स्व॑दयति ।
 स्व॒दयति॑ विश्वे॑भ्यः । विश्वे॑भ्यस्त्वा । त्वेन्द्रि॑येभ्यः । इन्द्रि॑येभ्यो
 दि॒व्येभ्यः॑ । दि॒व्येभ्यः॑ पार्थि॑वेभ्यः । पार्थि॑वेभ्य इति॑ । इत्या॒ह ।
 आ॒होभ॑येषु । उ॒भये॑ष्वे॒व । ए॒व दे॒वमनु॑ष्येषु । दे॒वमनु॑ष्येषु प्रा॒णान् ।
 दे॒वमनु॑ष्येष्विति॑ दे॒व - मनु॑ष्येषु । प्रा॒णान् द॑धाति । प्रा॒णानि॒ति
 प्र - अ॒नान् । द॑धाति॒ मनः॑ । मन॒स्त्वा । त्वाऽष्टु॑ । 23 (50/54)

TS 6.4.5.5 - Kramam

अ॒ष्टि॒वति॑ । इत्या॒ह । आ॒ह मनः॑ । मन॒ ए॒व । ए॒वाऽऽनु॑ते ।
 अ॒ऽऽनु॑त उ॒रु । उ॒र्वन्त॑रि॒क्षम् । अ॒न्तरि॑क्ष॒मनु॑ । अ॒न्वि॒हि । इ॒हीति॑ ।
 इत्या॒ह । आ॒हान्त॑रि॒क्षदे॒वत्यः॑ । अ॒न्तरि॑क्ष॒दे॒वत्यो॑ हि । अ॒न्तरि॑क्ष॒दे॒वत्य॑
 इत्य॑न्तरि॒क्ष - दे॒वत्यः॑ । हि प्रा॒णः । प्रा॒णः स्वा॒हा ॥

षष्ठ काण्डे – चतुर्थः प्रश्नः (TS 6.4)

प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । स्वाहा॑ त्वा । त्वा सु॒भ॒वः । सु॒भ॒वः सूर्या॑य ।
सु॒भ॒व इति॑ सु – भ॒वः । सूर्या॑येति । इत्या॑ह । आ॒ह प्रा॒णाः ।
प्रा॒णा वै । प्रा॒णा इति॑ प्र – अ॒नाः । वै स्व॑भवसः । स्व॑भवसो दे॒वाः ।
स्व॑भवस इति॑ स्व – भ॒वसः । दे॒वास्तेषु॑ । तेष्वे॒व । ए॒व प॒रोक्ष॑म् ।
प॒रोक्ष॑म् जुहोति । प॒रोक्ष॑मिति॑ परः – अक्ष॑म् । जुहोति॑ दे॒वेभ्यः॑ ।
दे॒वेभ्य॑स्त्वा । त्वा म॒रीचि॑पेभ्य । म॒रीचि॑पेभ्य इति॑ । म॒रीचि॑पेभ्य इति॑
म॒रीचि॑ – पे॒भ्यः । इत्या॑ह । आ॒हादि॒त्यस्य॑ । आ॒दि॒त्यस्य॑ वै ।
वै र॒श्मयः॑ । र॒श्मयो॑ दे॒वाः । दे॒वा म॒रीचि॑पाः । म॒रीचि॑पास्तेषाम् ।
म॒रीचि॑पा इति॑ म॒रीचि॑ – पाः । तेषाम्॑ तत् । तद् भा॒गधे॑यम् ।
भा॒गधे॑यम् तान् । भा॒गधे॑यमिति॑ भा॒ग – धे॑यम् । ताने॒व । ए॒व तेन॑ ।
तेन॑ प्रीणाति । प्रीणाति॑ यदि । यदि॑ का॒मये॑त । का॒मये॑त व॒र्षुकः॑ ।
व॒र्षुकः॑ प॒र्जन्यः॑ । प॒र्जन्यः॑ स्यात् । 24 (50/59)

TS 6.4.5.6 - Kramam

स्या॑दिति॑ । इति॑ नी॒चा । नी॒चा ह॒स्तेन॑ । ह॒स्तेन॑ नि । नि मृ॑ज्यात् ।
मृ॒ज्याद् वृ॑ष्टिम् । वृ॑ष्टिमे॒व । ए॒व नि । नि य॑च्छति । य॒च्छति॑ यदि ।
यदि॑ का॒मये॑त । का॒मये॑ताव॒र्षुकः॑ । अ॒व॒र्षुकः॑ स्यात् । स्या॑दिति॑ ।

इ॒त्यु॒त्ता॒ने॒न॑ । उ॒त्ता॒ने॒न॑ नि॒ । उ॒त्ता॒ने॒ने॒त्यु॒त् - ता॒ने॒न॑ । नि॒ मृ॒ज्या॒त् ।
मृ॒ज्या॒द् वृ॒ष्टि॑म् । वृ॒ष्टि॑मे॒व । ए॒वो॒त् । उ॒द् य॑च्छति । य॒च्छति॑ यदि॒ ।
यद्य॑भि॒चरे॑त् । अ॒भि॒चरे॑द॒मुम् । अ॒भि॒चरे॑दित्य॒भि - चरे॑त् ।
अ॒मुम् ज॑हि । ज॒ह्यथ॑ । अथ॑ त्वा । त्वा हो॒ष्या॒मि । हो॒ष्या॒मीति॑ ।
इति॑ ब्रू॒यात् । ब्रू॒यादा॑हु॒तिम् । आ॒हु॒ति॒मे॒व । आ॒हु॒ति॒मि॒त्या - हु॒ति॒म् ।
ए॒वैन॑म् । ए॒नम् प्रे॒प्सन् । प्रे॒प्सन् ह॑न्ति । प्रे॒प्सन्नि॑ति॒ प्र-ई॒प्सन् ।
ह॑न्ति॒ यदि॑ । यदि॑ दू॒रे । दू॒रे स्या॑त् । स्या॒दा । आ॒ तमि॑तोः ।
तमि॑तो॒स्ति॒ष्ठेत् । ति॒ष्ठेत् प्रा॑णम् । प्रा॒णमे॒व । प्रा॒णमि॑ति॒ प्र - अ॒नम् ।
ए॒वास्य॑ । अ॒स्या॒नु॒गत्य॑ । अ॒नु॒गत्य॑ ह॑न्ति । अ॒नु॒गत्ये॑त्य॒नु - ग॑त्य ।
ह॑न्ति॒ यदि॑ । यद्य॑भि॒चरे॑त् । अ॒भि॒चरे॑द॒मुष्य॑ ।
अ॒भि॒चरे॑दित्य॒भि - चरे॑त् । अ॒मुष्य॑ त्वा । 25 (50/57)

TS 6.4.5.7 - Kramam

त्वा प्रा॒णे । प्रा॒णे सा॑दयामि । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒ने । सा॒दया॑मीति॒ ।
इति॑ सा॒दये॑त् । सा॒दये॑द॒सन्नः॑ । अ॒सन्नो॑ वै । वै प्रा॒णः । प्रा॒णः
प्रा॒णम् । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । प्रा॒णमे॒व । प्रा॒णमि॑ति॒ प्र - अ॒नम् ।
ए॒वास्य॑ । अ॒स्य सा॑दयति । सा॒दय॑ति षड्भिः । षड्भि॑र॒शुभिः॑ ।

षड्भि॑रिति॑ षट् – भिः॑ । अ॒ञ्शु॑भिः॑ पवयति ।

अ॒ञ्शु॑भि॒रित्यञ्शु॑ – भिः॑ । प॒व॒य॒ति॑ षट् । षड्॑ वै । वा ऋ॒तवः॑ ।

ऋ॒तव॑ ऋ॒तुभिः॑ । ऋ॒तुभि॒रेव॑ । ऋ॒तुभि॒रित्यृतु॑ – भिः॑ । ए॒वैन॑म् । ए॒नम्॑

प॒व॒य॒ति॑ । प॒व॒य॒ति॑ त्रिः । त्रिः॑ प॒व॒य॒ति॑ । प॒व॒य॒ति॑ त्रयः॑ । त्रय॑ इ॒मे ।

इ॒मे लो॒काः । लो॒का ए॒भिः॑ । ए॒भि॒रेव॑ । ए॒वैन॑म् । ए॒नम् लो॒कैः॑ ।

लो॒कैः॑ प॒व॒य॒ति॑ । प॒व॒य॒ति॑ ब्र॒ह्मवा॑दिनः । ब्र॒ह्मवा॑दिनो॑ वदन्ति ।

ब्र॒ह्मवा॑दिन॒ इति॑ ब्र॒ह्म-वा॑दिनः । वद॑न्ति कस्मात् । कस्मा॑त् स॒त्यात् ।

स॒त्यात् त्रयः॑ । त्रयः॑ प॒शूना॑म् । प॒शूनाञ् ह॑स्ता॒दानाः॑ । ह॑स्ता॒दाना॑

इति॑ । ह॑स्ता॒दाना॑ इति॑ ह॒स्त – आ॒दानाः॑ । इति॑ यत् । यत् त्रिः॑ ।

त्रि॑रु॒पाञ्शु॑म् । उ॒पाञ्शु॑ञ् ह॒स्तेन॑ । उ॒पाञ्शु॑मित्युप – अ॒ञ्शु॑म् ।

ह॒स्तेन॑ वि॒गृह्णा॑ति । वि॒गृह्णा॑ति तस्मात् । वि॒गृह्णा॑तीति॑ वि – गृह्णा॑ति ।

तस्मा॑त् त्रयः॑ । त्रयः॑ प॒शूना॑म् । प॒शूनाञ् ह॑स्ता॒दानाः॑ । ह॑स्ता॒दानाः॑

पुरु॑षः ( ) । ह॑स्ता॒दाना॑ इति॑ ह॒स्त – आ॒दानाः॑ । पुरु॑षो ह॒स्ती ।

ह॒स्ती म॒र्कटः॑ । म॒र्कट॑ इति॑ म॒र्कटः॑ ॥ 26 (52/63)

(माध्यन्दिन - मष्टावष्टा - वेष - मनस्त्वा - पर्जन्यो - ऽमुष्य -
पुरुषो - द्वे च) (A5)

TS 6.4.6.1 - Kramam

दे॒वा वै । वै यत् । यद् य॒ज्ञे । य॒ज्ञेऽकु॑र्वत । अकु॑र्वत तत् । तद॑सुराः ।
अ॒सुरा अकु॑र्वत । अ॒कुर्व॑त ते । ते दे॒वाः । दे॒वा उ॒पा॒ञ्शौ ॥
उ॒पा॒ञ्शौ य॒ज्ञम् । उ॒पा॒ञ्शा॒वित्यु॑प-अ॒ञ्शौ । य॒ज्ञञ् स॒स्थाप्य॑म् ॥
स॒स्थाप्य॑मपश्यन् । स॒स्थाप्य॑मिति सम् - स्थाप्य॑म् ॥ अ॒पश्य॑न्
तम् । तमु॒पा॒ञ्शौ । उ॒पा॒ञ्शौ सम् । उ॒पा॒ञ्शा॒वित्यु॑प - अ॒ञ्शौ ।
सम॑स्थापयन् । अ॒स्थाप॑यन् ते । तेऽसुराः । अ॒सुरा व॒ज्रम् ॥
व॒ज्रमु॑द्यत्य । उ॒द्यत्य॑ दे॒वान् । उ॒द्यत्ये॑त्युत् - यत्य॑ । दे॒वान॒भि ।
अ॒भ्याय॑न्त । आ॒यन्त॑ ते । ते दे॒वाः । दे॒वा बि॒भ्यतः॑ । बि॒भ्यत॑ इन्द्र॑म् ॥
इन्द्र॑मुप । उ॒पाधा॑वन् । अ॒धाव॑न् तान् । तानिन्द्रः॑ । इन्द्रो॑ऽन्तर्या॒मेण॑ ।
अन्तर्या॒मेणा॑न्तः । अन्तर्या॒मेणे॑त्यन्तः - या॒मेन॑ । अन्तर॑धत्त ।
अ॒धत्त॑ तत् । तदन्तर्या॒मस्य॑ । अन्तर्या॒मस्या॑न्तर्या॒मत्व॑म् ॥
अन्तर्या॒मस्ये॑त्यन्तः - या॒मस्य॑ । अन्तर्या॒मत्व॑म् यत् ।
अन्तर्या॒मत्व॑मित्यन्तर्या॒म - त्वम् । यदन्तर्या॒मः । अन्तर्या॒मो गृ॒ह्यते॑ ॥

अ॒न्तर्या॑म इत्य॒न्तः – या॒मः । गृ॒ह्यते॑ भ्रातृ॒व्यान् । भ्रातृ॒व्याने॒व ।
 ए॒व तत् । तद् यज॑मानः । यज॑मानोऽन्तः । अ॒न्तर् ध॑त्ते । ध॒त्तेऽन्तः ।
 अ॒न्तस्ते॑ ॥ ते द॒धामि॑ । 27 (50/58)

TS 6.4.6.2 - Kramam

द॒धामि॑ द्यावापृथि॒वी । द्यावापृथि॒वी अ॒न्तः । द्यावापृथि॒वी इति॑
 द्यावा॑-पृथि॒वी । अ॒न्तरु॑रु । उ॒र्वन्तरि॑क्षम् । अ॒न्तरि॑क्षमि॒ति । इत्या॑ह ।
 आ॒हैभिः॑ । ए॒भिरे॒व । ए॒व लो॒कैः । लो॒कैर् यज॑मानः । यज॑मानो
 भ्रातृ॒व्यान् । भ्रातृ॒व्यान्तः॑ । अ॒न्तर् ध॑त्ते । ध॒त्ते ते । ते दे॒वाः ।
 दे॒वा अ॑मन्यन्त । अ॒मन्य॑न्तेन्द्रः । इन्द्रो॒ वै । वा इ॒दम् । इ॒दम॑भूत् ।
 अ॒भूद् यत् । यद् व॒यम् । व॒यञ् स्मः॑ । स्म इति॑ । इति॑ ते ।
 तेऽब्रु॑वन् । अ॒ब्रुव॑न् मघवन् । मघव॑न्ननु । मघव॑न्निति॒ मघ – व॑न् ।
 अनु॑ नः । न आ । आ भ॑ज । भ॒जेति॑ । इति॑ स॒जोषाः॑ । स॒जोषा॑
 दे॒वैः । स॒जोषा॑ इति॑ स – जोषाः॑ । दे॒वैर॑वरैः । अ॒वरैः परैः॑ । परैश्च॑ ।
 चेति॑ । इत्य॑ब्रवीत् । अ॒ब्रवी॑द् ये । ये च॑ । चै॒व । ए॒व दे॒वाः ।
 दे॒वाः परै॑ । परे॑ ये । ये च॑ । चा॒वरे॑ । अ॒वरे॑ तान् । तानु॑भयान् ।
 उ॒भया॑न॒न्वाभ॑जत् । 28 (50/53)

TS 6.4.6.3 - Kramam

अ॒न्वा॒भ॒ज॒थ् स॒जो॒षाः॑ । अ॒न्वा॒भ॒ज॒दि॒त्य॒नु॑ – आ॒भ॒ज॒त् । स॒जो॒षा॑
 दे॒वैः॑ । स॒जो॒षा॑ इति स – जो॒षाः॑ । दे॒वै॒र॒व॒रैः॑ । अ॒व॒रैः॑ परैः॑ । परै॑श्च ।
 चेति॑ । इत्याह॑ । आ॒ह॒ ये॑ । ये च॑ । चै॒व । ए॒व दे॒वाः॑ । दे॒वाः॑ परै॑ ।
 परे॑ ये । ये च॑ । चा॒व॒रे॑ । अ॒व॒रे॑ तान् । तानु॑भयान् ।
 उ॒भ॒या॒न॒न्वा॒भ॒ज॒ति॑ । अ॒न्वा॒भ॒ज॒त्य॒न्त॒र्या॒मे॑ ।
 अ॒न्वा॒भ॒ज॒ती॒त्य॒नु॑ – आ॒भ॒ज॒ति॑ । अ॒न्त॒र्या॒मे॑ म॒घ॒व॒न् । अ॒न्त॒र्या॒म॑
 इत्य॑न्तः – या॒मे॑ । म॒घ॒व॒न् मा॒द॒य॒स्व॑ । म॒घ॒व॒न्नि॒ति॑ म॒घ – व॒न् ।
 मा॒द॒य॒स्वेति॑ । इत्याह॑ । आ॒ह॒ य॒ज्ञा॒त् । य॒ज्ञा॒दे॒व॑ । ए॒व य॒ज॒मा॒न॒म् ।
 य॒ज॒मा॒न॒म् न॑ । ना॒न्तः॑ । अ॒न्त॒रेति॑ । ए॒त्यु॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तः॑ ।
 उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तोऽसि॑ । उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त॑ इत्यु॒प॒या॒म – गृ॒ही॒तः॑ । अ॒सीति॑ ।
 इत्याह॑ । आ॒हा॒पा॒न॒स्य॑ । अ॒पा॒न॒स्य॑ धृ॒त्यै॑ । अ॒पा॒न॒स्ये॒त्य॒प॒अ॒न॒स्य॑ ।
 धृ॒त्यै॑ यत् । यदु॒भौ॑ । उ॒भा॒व॒प॒वि॒त्रौ॑ । अ॒प॒वि॒त्रौ॑ गृ॒ह्ये॒या॒ता॒म् ।
 गृ॒ह्ये॒या॒ता॒म् प्रा॒ण॒म् । प्रा॒ण॒म॒पा॒नः॑ । प्रा॒ण॒मि॒ति॑ प्र – अ॒न॒म् ।
 अ॒पा॒नोऽनु॑ । अ॒पा॒न॑ इत्य॒प – अ॒नः॑ । अ॒नु॒ नि॑ । न्यृ॒च्छेत्॑ ।
 ऋ॒च्छेत्॑ प्र॒मा॒यु॒कः॑ । प्र॒मा॒यु॒कः॑ स्यात् । प्र॒मा॒यु॒क॑ इति प्र – मा॒यु॒कः॑ ।

स्यात् पवित्रवान् । पवित्रवानन्तर्यामः । पवित्रवानिति पवित्र – वान् ।
अन्तर्यामो गृह्यते ( ) । अन्तर्याम इत्यन्तः – यामः ।

गृह्यते प्राणापानयोः ॥ 29 (50/62)

TS 6.4.6.4 - Kramam

प्राणापानयोर् विधृत्यै । प्राणापानयोरिति प्राण – अपानयोः ॥
विधृत्यै प्राणापानौ । विधृत्या इति वि – धृत्यै । प्राणापानौ वै ।
प्राणापानाविति प्राण – अपानौ । वा एतौ । एतौ यत् ।
यदुपाञ्चन्तर्यामौ । उपाञ्चन्तर्यामौ व्यानः ।
उपाञ्चन्तर्यामावित्युपाञ्शु – अन्तर्यामौ ।
व्यान उपाञ्शुसवनः । व्यान इति वि-अनः । उपाञ्शुसवनो यम् ।
उपाञ्शुसवन इत्युपाञ्शु – सवनः । यम् कामयेत ।
कामयेत प्रमायुकः । प्रमायुकः स्यात् । प्रमायुक इति प्र-मायुकः ।
स्यादिति । इत्यसञ्स्पृष्टौ । असञ्स्पृष्टौ तस्य ।
असञ्स्पृष्टावित्यसम् – स्पृष्टौ । तस्य सादयेत् । सादयेद् व्यानेन ।
व्यानेनैव । व्यानेनेति वि-अनेन । एवास्य । अस्य प्राणापानौ ।
प्राणापानौ वि । प्राणापानाविति प्राण – अपानौ । विच्छिनत्ति ।

छिन॑त्ति ता॒जक् । ता॒जक् प्र । प्र मी॑यते । मी॒यते॑ यम् ।
यम् का॒मये॑त । का॒मये॑त सर्व॑म् । सर्व॑मायुः । आयु॑रियात् ।
इया॑दिति । इति॑ स॒स्पृष्टौ॑ । स॒स्पृष्टौ॑ तस्य॑ । स॒स्पृष्टा॑विति॒
सम् - स्पृष्टौ॑ । तस्य॑ सादयेत् । सा॒दये॑द् व्या॒नेन॑ । व्या॒नेनै॒व ।
व्या॒नेने॑ति॒ वि - अ॒नेन॑ । ए॒वास्य॑ । अ॒स्य प्रा॑णापानौ ।
प्रा॒णापानौ॑ सम् । प्रा॒णापाना॑विति॒ प्राण॑-अ॒पानौ॑ । सम् त॑नोति ।
त॑नोति॒ सर्व॑म् । सर्व॑मायुः । आयु॑रेति । ए॒तीत्ये॑ति ॥ 30 (44/57)

(त - उ॒भ्यान् - गृ॒ह्यते - चतु॑श्चत्वारि॒शच्च) (A6)

TS 6.4.7.1 - Kramam

वाग् वै । वा ए॒षा । ए॒षा यत् । यदै॑न्द्रवा॒यवः॑ । ऐ॒न्द्रवा॒यवो॑ यत् ।
ऐ॒न्द्रवा॒यव॑ इत्यै॑न्द्र - वा॒यवः॑ । यदै॑न्द्रवा॒यवा॒ग्राः॑ । ऐ॒न्द्रवा॒यवा॒ग्रा
ग॒र्हाः॑ । ऐ॒न्द्रवा॒यवा॒ग्रा इत्यै॑न्द्रवा॒यव - अ॒ग्राः॑ । ग॒र्हा गृ॒ह्यन्ते॑ । गृ॒ह्यन्ते॑
वा॒चम् । वा॒चमे॒व । ए॒वानु॑ । अनु॑ प्र । प्र य॑न्ति । य॒न्ति वा॒युम् ।
वा॒युम् दे॒वाः । दे॒वा अब्रु॑वन् । अब्रु॑वन्थ् सोम॑म् । सोम॑ꣳ राजा॑नम् ।
राजा॑नꣳ ह॒नाम॑ । ह॒नामे॑ति । इति॑ सः । सोऽब्र॑वीत् । अब्र॑वीद् वर॑म् ।
वर॑म् वृ॒णै । वृ॒णै म॑दग्राः । म॑दग्रा ए॒व । म॑दग्रा इति॑ मत् - अ॒ग्राः ।

ए॒व वः॑ । वो॒ ग्रहाः॑ । ग्रहा॑ गृह्यान्तै॑ । गृह्यान्ता॑ इति॑ । इति॑ तस्मात्॑ ।
 तस्मा॑दैन्द्र॒वाय॒वाग्राः॑ । ऐन्द्र॒वाय॒वाग्रा॑ ग्रहाः॑ । ऐन्द्र॒वाय॒वाग्रा॑
 इत्यैन्द्र॒वाय॒व – अ॒ग्राः॑ । ग्रहा॑ गृह्यन्ते॑ । गृह्यन्ते॑ तम् । तम॑घ्नन् ।
 अ॒घ्नन्थ् सः॑ । सोऽपू॑यत् । अ॒पू॒यत् तम् । तम् दे॒वाः । दे॒वा न ।
 नोप॑ । उपा॑धृष्णुवन् । अ॒धृष्णु॒वन् ते । ते वा॒युम् । वा॒युम॑ब्रुवन् ।
 अ॒ब्रुव॑न्निमम् । इ॒मम् नः॑ । नः स्व॒दय॑ । स्व॒दये॑ति । 31 (50/54)

TS 6.4.7.2 - Kramam

इति॑ सः॑ । सोऽब्र॑वीत् । अ॒ब्र॒वीद् वर॑म् । वर॑म् वृ॒णै । वृ॒णै
 मद्दे॒वत्या॑नि । मद्दे॒वत्या॑न्येव । मद्दे॒वत्या॑नीति॑ मत्-दे॒वत्या॑नि । ए॒व वः॑ ।
 वः पा॒त्राणि॑ । पा॒त्राण्यु॑च्यान्तै॑ । उ॒च्यान्ता॑ इति॑ । इति॑ तस्मात्॑ ।
 तस्मा॑न् नाना॒दे॒वत्या॑नि । नाना॒दे॒वत्या॑नि सन्ति॑ । नाना॒दे॒वत्या॑नीति॑
 नाना॑ – दे॒वत्या॑नि । सन्ति॑ वा॒यव्या॑नि । वा॒यव्या॑न्यु॒च्यन्ते॑ । उ॒च्यन्ते॑
 तम् । तमै॑भ्यः । ए॒भ्यो वा॒युः । वा॒युरे॒व । ए॒वास्व॑दयत् । अ॒स्व॒दय॑त्
 तस्मा॑त् । तस्मा॑द् यत् । यत् पू॑यति । पू॑यति॒ तत् । तत् प्र॑वाते ।
 प्र॒वाते॑ वि । प्र॒वात॑ इति॑ प्र – वा॒ते । वि ष॑जन्ति । स॒जन्ति॑ वा॒युः ।
 वा॒युर्. हि॑ । हि॑ तस्य॑ । तस्य॑ पव॒यिता॑ । पव॒यिता॑ स्व॒दयिता॑ ।

स्व॒द॒यि॒ता॒ तस्य॑ । तस्य॑ वि॒ग्र॒ह॒णम् । वि॒ग्र॒ह॒णम् न । वि॒ग्र॒ह॒ण॒मि॒ति॑
 वि - ग्र॒ह॒णम् । ना॒वि॒न्दन् । अ॒वि॒न्दन्त् सा । साऽदि॒तिः ।
 अदि॒तिर॒ब्र॒वीत् । अ॒ब्र॒वीद् वर॑म् । वर॑म् वृ॒णै । वृ॒णा अथ॑ ।
 अथ॑ मया॑ । मया॑ वि । वि गृ॒ह्णी॑द्ध्वम् । गृ॒ह्णी॑द्ध्वम् म॒द्दे॒व॒त्याः ॥
 म॒द्दे॒व॒त्या ए॒व । म॒द्दे॒व॒त्या इति॑ मत् - दे॒व॒त्याः । ए॒व वः ।
 वः सोमाः॑ । सोमाः॑ स॒न्नाः । 32 (50/55)

TS 6.4.7.3 - Kramam

स॒न्ना अस॑न् । अस॒न्निति॑ । इत्यु॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तः । उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तोऽसि॑ ।
 उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इत्यु॒प॒या॒म - गृ॒ही॒तः । अ॒सी॒ति । इत्या॑ह ।
 आ॒हा॒दि॒ति॒दे॒व॒त्याः । अ॒दि॒ति॒दे॒व॒त्यास्ते॑न । अ॒दि॒ति॒दे॒व॒त्या
 इत्यदि॑ति - दे॒व॒त्याः । ते॒न या॑नि । या॒नि हि॑ । हि दा॒रु॒म॒या॒णि ।
 दा॒रु॒म॒या॒णि पा॒त्रा॒णि । दा॒रु॒म॒या॒णीति॑ दा॒रु - म॒या॒नि । पा॒त्रा॒ण्य॒स्यै ।
 अ॒स्यै ता॑नि । ता॒नि यो॒नेः । यो॒नेः सम्भू॑तानि । सम्भू॑तानि या॒नि ।
 सम्भू॑तानीति॒ सम् - भू॒तानि॑ । या॒नि मृ॒न्म॒या॒नि । मृ॒न्म॒या॒नि सा॒क्षात् ।
 मृ॒न्म॒या॒नीति॑ मृत्-म॒या॒नि । सा॒क्षात् ता॑नि । सा॒क्षा॒दि॒ति स-अ॒क्षात् ।
 ता॒न्य॒स्यै । अ॒स्यै तस्मा॑त् । तस्मा॑दे॒वम् । ए॒वमा॑ह । आ॒ह वाक् ।

वाग् वै । वै पराची । पराच्यव्याकृता । अव्याकृताऽवदत् ।
अव्याकृतेत्यवि – आकृता । अवदत् ते । ते देवाः । देवा इन्द्रम् ॥
इन्द्रमब्रुवन् । अब्रुवन्निमाम् । इमाम् नः । नो वाचम् । वाचम्
ँव्याकुरु । व्याकुर्विति । व्याकुर्विति वि – आकुरु । इति सः ।
सोऽब्रवीत् । अब्रवीद् वरम् ॥ वरम् वृणै । वृणै मह्यम् । मह्यम् च ।
चैव । एवैषः । एष वायवे ॥ वायवे च । च सह ( ) । सह गृह्यातै ।
गृह्याता इति । इति तस्मात् ॥ तस्मादैन्द्रवायवः । ऐन्द्रवायवः
सह । ऐन्द्रवायव इत्यैन्द्र – वायवः । सह गृह्यते । गृह्यते ताम् ।
तामिन्द्रः । इन्द्रो मद्ध्यतः । मद्ध्यतोऽवक्रम्य । अवक्रम्य व्याकरोत् ।
अवक्रम्येत्यव – क्रम्य । व्याकरोत् तस्मात् ॥ व्याकरोदिति
वि – आकरोत् । तस्मादियम् । इयम् ँव्याकृता । व्याकृता वाक् ।
व्याकृतेति वि – आकृता । वागुद्यते । उद्यते तस्मात् ॥ तस्माथ्
सकृत् । सकृदिन्द्राय । इन्द्राय मद्ध्यतः । मद्ध्यतो गृह्यते ।
गृह्यते द्विः ॥ द्विर् वायवे ॥ वायवे द्वौ । द्वौ हि । हि सः । स वरौ ॥
वराववृणीत । अवृणीतेत्यवृणीत ॥ 33 (78/90)

(स्वदय - सोमाः - सहा - षाविंशतिश्च) (A7)

TS 6.4.8.1 - Kramam

मि॒त्रम् दे॒वाः । दे॒वा अ॒ब्रुव॑न् । अ॒ब्रुव॑न्थ् सोम॑म् । सोम॑ञ् राजा॑नम् ।
 राजा॑नञ् ह॒नाम॑ । ह॒नामे॑ति । इति॑ सः । सो॑ऽब्रवीत् । अ॒ब्रवी॑न् न ।
 ना॒हम् । अ॒हञ् सर्व॑स्य । सर्व॑स्य वै । वा अ॒हम् । अ॒हम् मि॒त्रम् ।
 मि॒त्रम॑स्मि । अ॒स्मीति॑ । इति॑ तम् । तम॑ब्रुवन् । अ॒ब्रुव॑न् ह॒नाम॑ ।
 ह॒नामै॑व । ए॒वेति॑ । इति॑ सः । सो॑ऽब्रवीत् । अ॒ब्रवी॑द् वर॑म् ।
 वर॑म् वृ॒णै । वृ॒णै प॑यसा । प॑यसैव । ए॒व मे॑ । मे॒ सोम॑म् ।
 सोम॑ञ् श्री॒णान् । श्री॒णानि॑ति । इति॑ तस्मा॑त् । तस्मा॑न् मै॒त्रावरु॑णम् ।
 मै॒त्रावरु॑णम् प॑यसा । मै॒त्रावरु॑णमि॒ति मै॒त्रा - वरु॑णम् ।
 प॑यसा श्री॒णन्ति॑ । श्री॒णन्ति॑ तस्मा॑त् । तस्मा॑त् प॒शवः॑ । प॒शवो॑ऽप ।
 अ॒पा॒क्राम॑न् । अ॒क्राम॑न् मि॒त्रः । मि॒त्रः स॑न् । स॑न् क्रू॒रम् ।
 क्रू॒रम॑कः । अ॒करि॑ति । इति॑ क्रू॒रम् । क्रू॒रमि॑व । इ॒व ख॑लु । ख॑लु वै ।
 वा ए॒षः । ए॒ष करो॑ति । 34 (50/51)

TS 6.4.8.2 - Kramam

करोति॑ यः । यः सोमे॑न । सोमे॑न यज॑ते । यज॑ते तस्मा॑त् ॥
 तस्मा॑त् प॒शवः॑ । प॒शवोऽप॑ । अप॑ क्राम॑न्ति । क्राम॑न्ति यत् ॥
 यन् मै॑त्रावरु॑णम् । मै॑त्रावरु॑णम् पय॑सा । मै॑त्रावरु॑णमि॑ति
 मै॑त्रा – वरु॑णम् । पय॑सा श्री॑णाति । श्री॑णाति प॒शुभिः॑ । प॒शुभिरे॑व ।
 प॒शुभिरि॑ति प॒शु-भिः॑ । ए॒व तत् । तन् मि॒त्रम् । मि॒त्रञ् सम॑र्द्धयति ।
 सम॑र्द्धयति प॒शुभिः॑ । सम॑र्द्धयतीति॑ सम् – अ॒र्द्धयति॑ । प॒शुभिर्
 यज॑मानम् । प॒शुभिरि॑ति प॒शु – भिः॑ । यज॑मानम् पु॒रा । पु॒रा खलु॑ ।
 खलु॑ वाव । वावै॑वम् । ए॒वम् मि॒त्रः । मि॒त्रोऽवे॑त् । अ॒वेद॑प ।
 अप॑ मत् । मत् क्रू॒रम् । क्रू॒रम् च॑क्रुषः । च॑क्रुषः प॒शवः॑ ।
 प॒शवः॑ क्रमि॑ष्यन्ति । क्रमि॑ष्यन्तीति॑ । इति॑ तस्मा॑त् । तस्मा॑दे॒वम् ।
 ए॒वमवृ॑णीत । अ॒वृणी॑त वरु॑णम् । वरु॑णम् दे॒वाः । दे॒वा अ॑ब्रुवन् ।
 अ॒ब्रुवन् त्वया॑ । त्वया॑ऽञ्श॑भुवा । अ॒ञ्श॑भुवा सोम॑म् ।
 अ॒ञ्श॑भुवेत्यञ्श॑ – भुवा॑ । सोम॑ञ् राजान॑म् । राजान॑ञ् हना॑म ।
 हना॑मेति॑ । इति॑ सः । सोऽब्र॑वीत् । अ॒ब्रवी॑द् वर॑म् । वर॑म् वृ॑णै ।
 वृ॑णै म॒ह्यम् । म॒ह्यम् च॑ । चै॒व । 35 (50/55)

TS 6.4.8.3 - Kramam

ए॒वैषः॑ । ए॒ष मि॒त्राय॑ । मि॒त्राय॑ च । च॒ सह॑ । सह॑ गृ॒ह्यातै॑ ।
 गृ॒ह्याता॑ इति॑ । इति॑ तस्मात्॑ ॥ तस्मान्॑ मै॒त्रावरु॑णः । मै॒त्रावरु॑णः सह॑ ।
 मै॒त्रावरु॑ण इति॑ मै॒त्रा - वरु॑णः । सह॑ गृ॒ह्यते॑ । गृ॒ह्यते॑ तस्मात्॑ ॥
 तस्माद्॑ रा॒जा । रा॒जा रा॒जानम्॑ । रा॒जानम्॑ ऽश॒भुवा॑ । अ॒श॒भुवा॑
 घ्नन्ति॑ । अ॒श॒भुवेत्य॑ ऽश॒-भुवा॑ ॥ घ्नन्ति॑ वैश्ये॑न । वैश्ये॑न वैश्यम्॑ ॥
 वैश्यं॑ शू॒द्रेण॑ । शू॒द्रेण॑ शू॒द्रम् । शू॒द्रम् न॑ । न वै । वा इ॒दम् ।
 इ॒दम् दि॒वा । दि॒वा न॑ । न नक्तम्॑ ॥ नक्त॑मासीत् । आ॒सीद॒व्यावृ॑त्तम् ।
 अ॒व्यावृ॑त्तम् ते । अ॒व्यावृ॑त्तमि॒त्यवि॑ - आ॒वृत्तम्॑ । ते दे॒वाः ।
 दे॒वा मि॒त्रावरु॑णौ । मि॒त्रावरु॑णावब्रुवन् । मि॒त्रावरु॑णा॒विति॑
 मि॒त्रा - वरु॑णौ । अ॒ब्रुव॑न्नि॒दम् । इ॒दम् नः॑ । नो॒ वि॑ । वि॒ वास॑यतम् ।
 वा॒स॒य॒तमि॑ति॑ । इति॑ तौ । ताव॑ब्रूताम् । अ॒ब्रूता॑म् वरम्॑ ॥
 वरम्॑ वृ॒णाव॑है । वृ॒णाव॑हा एकः॑ । एक॑ ए॒व । ए॒वाव॑त् । आ॒वत्
 पूर्॒वः । पूर्॒वो ग्र॑हः । ग्र॒हो गृ॒ह्यातै॑ । गृ॒ह्याता॑ इति॑ । इति॑ तस्मात्॑ ॥
 तस्मा॑दैन्द्र॒वायवः॑ ( ) । ऐन्द्र॒वायवः॑ पूर्॒वः । ऐन्द्र॒वायव॑
 इत्यैन्द्र॑- वा॒यवः॑ । पूर्॒वो मै॒त्रावरु॑णात् । मै॒त्रावरु॑णाद् गृ॒ह्यते॑ ।

मै॒त्रा॒व॒रु॒णा॒दि॒ति॒ मै॒त्रा – व॒रु॒णा॒त् । गृ॒ह्य॒ते प्रा॒णा॒पा॒नौ । प्रा॒णा॒पा॒नौ हि ।

प्रा॒णा॒पा॒ना॒वि॒ति॒ प्रा॒ण – अ॒पा॒नौ । ह्ये॒तौ । ए॒तौ यत् ।

यदु॒पा॒श्च॒न्त॒र्या॒मौ । उ॒पा॒श्च॒न्त॒र्या॒मौ मि॒त्रः ।

उ॒पा॒श्च॒न्त॒र्या॒मा॒वि॒त्यु॒पा॒शु – अ॒न्त॒र्या॒मौ । मि॒त्रोऽहः॑ ।

अ॒हर॒ज॒न॒यत् । अ॒ज॒न॒यद् व॒रु॒णः । व॒रु॒णो रा॒त्रिम् ।

रा॒त्रिम् त॒तः । त॒तो वै । वा इ॒दम् । इ॒दम् वि॑ । व्यौ॒च्छत्॑ ।

औ॒च्छद् यत् । यन् मै॒त्रा॒व॒रु॒णः । मै॒त्रा॒व॒रु॒णो गृ॒ह्य॒ते॑ ।

मै॒त्रा॒व॒रु॒ण इति॑ मै॒त्रा-व॒रु॒णः । गृ॒ह्य॒ते व्यु॒ष्ट्यै॑ ।

व्यु॒ष्ट्या इति॑ वि-उ॒ष्ट्यै॑ ॥ 36 (72/81)

(ए॒ष – चै॑ – न्द्र॒वा॒य॒वो – द्वा॒वि॒श॒ति॒श्च) (A8)

TS 6.4.9.1 - Kramam

य॒ज्ञ॒स्य॑ शि॒रः॑ । शि॒रोऽच्छि॑द्यत । अ॒च्छि॒द्य॒त ते॑ । ते दे॒वाः ।

दे॒वा अ॒श्वि॒नौ॑ । अ॒श्वि॒ना॒व॒ब्रु॒वन् । अ॒ब्रु॒वन् भि॒ष॒जौ॑ । भि॒ष॒जौ॑ वै ।

वै स्थः॑ । स्थ इ॒दम् । इ॒दम् य॒ज्ञ॒स्य॑ । य॒ज्ञ॒स्य॑ शि॒रः॑ । शि॒रः॑ प्र॒ति॑ ।

प्र॒ति॑ ध॒त्तम् । ध॒त्त॒मि॒ति॑ । इति॑ तौ । ता॒व॒ब्रू॒ताम् । अ॒ब्रू॒ताम् व॑रम् ।

व॑रम् वृ॒णा॒व॒है॑ । वृ॒णा॒व॒है॑ ग्र॒हः॑ । ग्र॒ह ए॒व । ए॒व नौ॑ । ना॒व॒त्र ।

अत्रापि॑ । अपि॑ गृह्यताम् । गृह्यतामिति॑ । इति॑ ताभ्याम् । ताभ्यामेतम् ।
 एतमाश्विनम्॑ । आश्विनमगृह्णन् । अगृह्णन् ततः॑ । ततो॑ वै । वै तौ ।
 तौ यज्ञस्य॑ । यज्ञस्य॑ शिरः । शिरः॑ प्रति । प्रत्यधत्ताम् । अधत्ताम् यत् ।
 यदाश्विनः॑ । आश्विनो गृह्यते॑ । गृह्यते॑ यज्ञस्य॑ । यज्ञस्य॑ निष्कृत्यै ।
 निष्कृत्यै॑ तौ । निष्कृत्या॑ इति॑ निः-कृत्यै॑ । तौ देवाः । देवा॑ अब्रुवन् ।
 अब्रुवन्नपूतौ॑ । अपूतौ॑ वै । वा इमौ॑ । इमौ॑ मनुष्यचरौ ।
 मनुष्यचरौ॑ भिषजौ॑ । मनुष्यचराविति॑ मनुष्य - चरौ । 37 (50/52)

TS 6.4.9.2 - Kramam

भिषजाविति॑ । इति॑ तस्मात् । तस्माद् ब्राह्मणेन॑ । ब्राह्मणेन॑ भेषजम् ।
 भेषजम् न । न कार्यम् । कार्यमपूतः॑ । अपूतो॑ हि । ह्येषः ।
 एषोऽमेद्ध्यः॑ । अमेद्ध्यो यः । यो भिषक् । भिषक् तौ ।
 तौ बहिष्पवमानेन॑ । बहिष्पमानेन॑ पवयित्वा । बहिष्पवमानेनेति॑
 बहिः-पवमानेन॑ । पवयित्वा ताभ्याम् । ताभ्यामेतम् । एतमाश्विनम् ।
 आश्विनमगृह्णन् । अगृह्णन् तस्मात् । तस्माद् बहिष्पवमाने॑ ।
 बहिष्पवमाने॑ स्तुते । बहिष्पवमान इति॑ बहिः - पवमाने॑ ।
 स्तुत आश्विनः॑ । आश्विनो गृह्यते॑ । गृह्यते॑ तस्मात् । तस्मादेवम् ।

ए॒वम् वि॒दुषा॑ । वि॒दुषा॑ ब॒हिष्प॑व॒मानः॑ । ब॒हिष्प॑व॒मान॑ उ॒पस॑द्यः ।
 ब॒हिष्प॑व॒मान॑ इति॑ ब॒हिः – प॒व॒मानः॑ । उ॒पस॑द्यः प॒वित्र॑म् ॥
 उ॒पस॑द्य इत्यु॑प – स॒द्यः । प॒वित्र॑म् वै । वै ब॒हिष्प॑व॒मानः॑ ।
 ब॒हिष्प॑व॒मान॑ आ॒त्मान॑म् । ब॒हिष्प॑व॒मान॑ इति॑ ब॒हिः – प॒व॒मानः॑ ।
 आ॒त्मान॑मे॒व । ए॒व प॑व॒यते॑ । प॒व॒यते॑ तयोः॑ । तयो॑स्त्रे॒धा ।
 त्रे॒धा भै॑ष॒ज्यम् । भै॑ष॒ज्यम् वि॑ । वि॒ नि । न्य॑दधुः । अ॒दधु॑र॒ग्नौ ।
 अ॒ग्नौ तृ॑तीयम् । तृ॑तीय॒मप्सु॑ । अ॒प्सु तृ॑तीयम् ।
 अ॒प्स्वि॒त्यप् – सु॑ । तृ॑तीयम् ब्रा॒ह्म॒णे । ब्रा॒ह्म॒णे तृ॑तीयम् ।
 तृ॑तीयम् तस्मा॑त् । तस्मा॑दु॒दपा॑त्रम् । उ॒दपा॑त्रमु॒पनि॑धाय ।
 उ॒दपा॑त्रमि॒त्युद॑ – पा॒त्रम् । 38 (50/57)

TS 6.4.9.3 - Kramam

उ॒पनि॑धाय ब्रा॒ह्म॒णम् । उ॒पनि॑धायेत्यु॒प-नि॑धाय । ब्रा॒ह्म॒णम् दक्षि॑णतः ।
 दक्षि॑णतो निषाद्य । निषाद्य भेषजम् । निषाद्येति॑ नि – साद्य । भेषजम्
 कुर्यात् । कुर्याद् यावत् । यावदे॒व । ए॒व भेष॑जम् । भेषजम् तेन॑ ।
 तेन॑ करोति । करोति॑ सम॒र्द्धु॑कम् । सम॒र्द्धु॑कमस्य । सम॒र्द्धु॑कमिति॑
 सम् – अ॒र्द्धु॑कम् । अ॒स्य कृ॑तम् । कृ॑तम् भवति ।

भ॒वति॑ ब्र॒ह्म॒वादि॑नः । ब्र॒ह्म॒वादि॑नो वदन्ति । ब्र॒ह्म॒वादि॑न इति॑
 ब्र॒ह्म - वादि॑नः । वद॑न्ति कस्मात् ॥ कस्मा॑त् स॒त्यात् ।
 स॒त्यादे॑कपात्राः । ए॒कपा॑त्रा द्विदे॒वत्याः ॥ ए॒कपा॑त्रा इत्ये॒क - पा॑त्राः ।
 द्विदे॒वत्या गृ॑ह्यन्ते ॥ द्विदे॒वत्या इति॑ द्वि - दे॒वत्याः ॥ गृ॑ह्यन्ते द्विपा॑त्राः ।
 द्विपा॑त्रा हू॒यन्ते । द्विपा॑त्रा इति॑ द्वि - पा॑त्राः । हू॒यन्त इति॑ । इति॑ यत् ।
 यदे॑कपात्राः । ए॒कपा॑त्रा गृ॑ह्यन्ते ॥ ए॒कपा॑त्रा इत्ये॒क - पा॑त्राः ।
 गृ॑ह्यन्ते तस्मा॑त् ॥ तस्मा॑दे॒कः । ए॒कोऽन्त॑रतः । अ॒न्त॒रतः प्रा॑णः । प्रा॒णो
 द्विपा॑त्राः । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । द्विपा॑त्रा हू॒यन्ते । द्विपा॑त्रा इति॑
 द्वि - पा॑त्राः । हू॒यन्ते तस्मा॑त् ॥ तस्मा॑द् द्वौ॒द्वौ ॥ द्वौ॒द्वौ ब॒हिष्ठा॑त् ।
 द्वौ॒द्वौवि॑ति द्वौ-द्वौ । ब॒हिष्ठा॑त् प्रा॒णाः । प्रा॒णाः प्रा॒णाः । प्रा॒णा इति॑
 प्र - अ॒नाः । प्रा॒णा वै । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । वा ए॒ते ।
 ए॒ते यत् । यद् द्विदे॒वत्याः ॥ द्विदे॒वत्याः प॒शवः ॥ द्विदे॒वत्या इति॑
 द्वि - दे॒वत्याः ॥ प॒शव इ॒डा ॥ इ॒डा यत् । य॒दि॒डाम् । इ॒डाम् पूर्वा॑म् ।
 पूर्वा॑म् द्विदे॒वत्ये॑भ्यः । द्विदे॒वत्ये॑भ्य उप॒ह्वये॑त् ।

द्वि॑दे॒वत्ये॑भ्य इति॑ द्वि – दे॒वत्ये॑भ्यः । उप॒ह॒येत॑ प॒शुभिः॑ ।

उप॒ह॒येते॑त्युप – ह॒येत॑ । 39 (50/66)

TS 6.4.9.4 - Kramam

प॒शुभिः॑ प्रा॒णान् । प॒शुभि॑रिति॑ प॒शु – भिः॑ । प्रा॒णान॒न्तः । प्रा॒णानि॑ति
 प्र – अ॒नान् । अ॒न्तर् द॑धीत । द॒धीत॑ प्र॒मायु॑कः । प्र॒मायु॑कः स्यात् ।
 प्र॒मायु॑क इति॑ प्र – मा॒यु॑कः । स्याद् द्वि॑दे॒वत्यान् । द्वि॑दे॒वत्यान्
 भक्ष॑यित्वा । द्वि॑दे॒वत्यानि॑ति द्वि॑-दे॒वत्यान् । भक्ष॑यित्वे॒डाम् । इ॒डामु॑प ।
 उप॑ ह॒यते । ह॒यते॑ प्रा॒णान् । प्रा॒णाने॒व । प्रा॒णानि॑ति प्र – अ॒नान् ।
 ए॒वात्म॑न् । आ॒त्मन् धि॒त्वा । धि॒त्वा प॒शून् । प॒शूनु॑प । उप॑ ह॒यते ।
 ह॒यते॑ वाक् । वाग् वै । वा ऐ॒न्द्रवा॑यवः । ऐ॒न्द्रवा॑यवश्चक्षुः ।
 ऐ॒न्द्रवा॑यव इत्यै॒न्द्र-वा॑यवः । चक्षु॑र् मै॒त्रावरु॑णः । मै॒त्रावरु॑णः श्रोत्र॑म् ।
 मै॒त्रावरु॑ण इति॑ मै॒त्रा – वरु॑णः । श्रोत्र॑माश्विनः । आ॒श्विनः पु॒रस्ता॑त् ।
 पु॒रस्ता॑दै॒न्द्रवा॑यवम् । ऐ॒न्द्रवा॑यवम् भक्ष॑यति ।
 ऐ॒न्द्रवा॑यवमित्यै॒न्द्र-वा॑यवम् । भक्ष॑यति तस्मा॑त् । तस्मा॑त् पु॒रस्ता॑त् ।
 पु॒रस्ता॑द् वा॒चा । वा॒चा व॑दति । व॒दति॑ पु॒रस्ता॑त् । पु॒रस्ता॑न्
 मै॒त्रावरु॑णम् । मै॒त्रावरु॑णम् तस्मा॑त् । मै॒त्रावरु॑णमि॑ति मै॒त्रा-वरु॑णम् ।

॥ ॥
 तस्मात् पुरस्तात् । पुरस्ताच्चक्षुषा । चक्षुषा पश्यति ।
 पश्यति सर्वतः । सर्वतः परिहारम् । परिहारमाश्विनम् । परिहारमिति
 परि-हारम् । आश्विनम् तस्मात् । तस्मात् सर्वतः । सर्वतः श्रोत्रेण ।
 श्रोत्रेण शृणोति । शृणोति प्राणाः । प्राणा वै । प्राणा इति प्र-अनाः ।
 वा एते । एते यत् । यद् द्विदेवत्याः ( ) । द्विदेवत्या अरिक्तानि ।
 द्विदेवत्या इति द्वि - देवत्याः । 40 (50/62)

TS 6.4.9.5 - Kramam

अरिक्तानि पात्राणि । पात्राणि सादयति । सादयति तस्मात् ।
 तस्मादरिक्ताः । अरिक्ता अन्तरतः । अन्तरतः प्राणाः । प्राण यतः ।
 प्राणा इति प्र - अनाः । यतः खलु । खलु वै । वै यज्ञस्य ।
 यज्ञस्य विततस्य । विततस्य न । विततस्येति वि - ततस्य ।
 न क्रियते । क्रियते तत् । तदनु । अनु यज्ञम् । यज्ञञ् रक्षाञ्सि ।
 रक्षाञ्स्यव । अव चरन्ति । चरन्ति यत् । यदरिक्तानि । अरिक्तानि
 पात्राणि । पात्राणि सादयति । सादयति क्रियमाणम् । क्रियमाणमेव ।
 एव तत् । तद् यज्ञस्य । यज्ञस्य शये । शये रक्षसाम् ।
 रक्षसामनन्ववचाराय । अनन्ववचाराय दक्षिणस्य ।

अ॒न॒न्व॒व॒चा॒रा॒ये॒त्य॒न॒नु॒ – अ॒व॒चा॒रा॒य॒ । द॒क्षि॒ण॒स्य॑ ह॒वि॒र्द्धान॑स्य ।
ह॒वि॒र्द्धान॑स्यो॒त्तर॑स्याम् । ह॒वि॒र्द्धान॑स्येति॒ ह॒विः॑ – धा॒न॒स्य॑ । उ॒त्तर॑स्याम्
व॑र्त॒न्याम् । उ॒त्तर॑स्या॒मित्यु॑त् – त॒र॒स्याम् । व॑र्त॒न्या॑ सा॒दय॑ति ।
सा॒दय॑ति॒ वा॒चि॑ । वा॒च्ये॑व । ए॒व वा॑चम् । वा॒चम् द॑धाति । द॒धा॒त्या॑ ।
आ॒ तृ॒तीय॑स॒वना॑त् । तृ॒तीय॑स॒वना॑त् परि॑ । तृ॒तीय॑स॒वना॑दिति॑
तृ॒तीय॑ – स॒वना॑त् । परि॑ शे॒रे । शे॒रे य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्य॑ स॒न्तत्यै॑ ।
स॒न्तत्या॑ इति॒ सम् – त॒त्यै ॥ 41 (46/52)

(म॒नु॒ष्य॒च॒रा – वु॒दपा॑त्र – मु॒प॒ह्वये॑त – द्वि॒दे॒व॒त्याः –
षट्च॑त्वारि॒ंशच्च॑) (A9)

TS 6.4.10.1 - Kramam

बृ॒ह॒स्प॒तिर् दे॒वाना॑म् । दे॒वाना॑म् पु॒रोहि॑तः । पु॒रोहि॑त॒ आसी॑त् ।
पु॒रोहि॑त॒ इति॑ पु॒रः – हि॒तः॑ । आ॒सी॒च्छण्डा॑म॒र्का॑ ।
श॒ण्डा॑म॒र्का॒वसु॑राणाम् । श॒ण्डा॑म॒र्का॒विति॑ श॒ण्डा॑ – म॒र्का॑ ।
अ॒सु॒राणा॑म् ब्र॒ह्म॒ण्वन्तः॑ । ब्र॒ह्म॒ण्वन्तो॑ दे॒वाः । ब्र॒ह्म॒ण्वन्त॑ इति॒
ब्र॒ह्म॒ण्ण् – व॒न्तः॑ । दे॒वा आ॑सन् । आ॒सन् ब्र॒ह्म॒ण्वन्तः॑ ।
ब्र॒ह्म॒ण्वन्तो॑ऽसु॒राः । ब्र॒ह्म॒ण्वन्त॑ इति॒ ब्र॒ह्म॒ण्ण् – व॒न्तः॑ । अ॒सु॒रा॒स्ते॑ ।

तेऽन्यः । अन्योऽन्यम् । अन्यम् न । नाशक्नुवन् ।
 अशक्नुवन्नभिभवितुम् । अभिभवितुम् ते ।
 अभिभवितुमित्यभि - भवितुम् । ते देवाः । देवाः शण्डामर्काः ॥
 शण्डामर्कावुप । शण्डामर्काविति शण्डा - मर्काः ॥ उपामन्त्रयन्त ।
 अमन्त्रयन्त तौ । तावब्रूताम् । अब्रूताम् वरम् । वरम् वृणावहै ।
 वृणावहै ग्रहौ । ग्रहावेव । एव नौ । नावत्र । अत्रापि । अपि गृह्येताम् ।
 गृह्येतामिति । इति ताभ्याम् । ताभ्यामेतौ । एतौ शुक्रामन्थिनौ ॥
 शुक्रामन्थिनावगृह्णन् । शुक्रामन्थिनाविति शुक्रा - मन्थिनौ । अगृह्णन्
 ततः । ततो देवाः । देवा अभवन् । अभवन् परा । पराऽसुराः ।
 असुरा यस्य । यस्यैवम् । एवम् विदुषः । विदुषः शुक्रामन्थिनौ ॥
 शुक्रामन्थिनौ गृह्येते ॥ शुक्रामन्थिनाविति शुक्रा - मन्थिनौ ॥
 गृह्येते भवति । गृह्येते इति गृह्येते ॥ भवत्यात्मना । आत्मना परा ॥
 पराऽस्य । 42 (50/59)

TS 6.4.10.2 - Kramam

अस्य भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यो भवति । भवति तौ । तौ देवाः । देवा
 अपनुद्य । अपनुद्यात्मने ॥ अपनुद्येत्यप - नुद्य । आत्मन इन्द्राय ।

इन्द्रायाजुहवुः । अजुहवुरपनुतौ । अपनुतौ शण्डामर्कौ ॥
 अपनुत्तावित्यप – नुतौ । शण्डामर्कौ सह । शण्डामर्काविति
 शण्डा – मर्कौ ॥ सहामुना ॥ अमुनेति । इति ब्रूयात् । ब्रूयाद् यम् ।
 यम् द्विष्यात् । द्विष्याद् यम् । यमेव । एव द्वेष्टि । द्वेष्टि तेन । तेनैनौ ।
 एनौ सह । सहाप । अप नुदते । नुदते सः । स प्रथमः । प्रथमः
 सङ्कृतिः । सङ्कृतिर् विश्वकर्मा । सङ्कृतिरिति सम् – कृतिः ।
 विश्वकर्मेति । विश्वकर्मेति विश्व – कर्मा । इत्येव । एवैनौ ॥
 एनावात्मने ॥ आत्मन इन्द्राय । इन्द्रायाजुहवुः । अजुहवुरिन्द्रः ।
 इन्द्रो हि । ह्येतानि । एतानि रूपाणि । रूपाणि करिक्रत् ।
 करिक्रदचरत् । अचरदसौ । असौ वै । वा आदित्यः ।
 आदित्यः शुक्रः । शुक्रश्चन्द्रमाः ॥ चन्द्रमा मन्थी । मन्थ्यपिगृह्य ।
 अपिगृह्य प्राञ्चौ ॥ अपिगृह्येत्यपि – गृह्य । प्राञ्चौ निः ।
 निष्क्रामतः । 43 (50/56)

TS 6.4.10.3 - Kramam

क्रामतस्तस्मात् ॥ तस्मात् प्राञ्चौ ॥ प्राञ्चौ यन्तौ ॥ यन्तौ न ।
 न पश्यन्ति । पश्यन्ति प्रत्यञ्चौ ॥ प्रत्यञ्चावावृत्य ।

आवृ॑त्य जु॒हुतः॑ । आवृ॑त्येत्या॑ – वृ॒त्य । जु॒हु॒त॒स्तस्मात्॑ । तस्मात्॑
 प्र॒त्य॒ञ्चौ॑ । प्र॒त्य॒ञ्चौ॑ यन्तौ॑ । यन्तौ॑ पश्यन्ति॑ । पश्यन्ति॑ चक्षु॑षी ।
 चक्षु॑षी वै । चक्षु॑षी इति॑ चक्षु॑षी । वा ए॒ते । ए॒ते य॒ज्ञस्य॑ । ए॒ते इत्ये॒ते ।
 य॒ज्ञस्य॑ यत् । यच्छु॑क्रामन्थिनौ॑ । शु॒क्रामन्थि॑नौ नासिका॑ ।
 शु॒क्रामन्थि॑नाविति॑ शु॒क्रा – मन्थि॑नौ । नासि॑कोत्तरवेदिः॑ ।
 उत्तर॑वेदिरभितः॑ । उत्तर॑वेदिरित्युत्तर॑ – वेदिः॑ । अ॒भितः॑ परि॒क्रम्य॑ ।
 परि॒क्रम्य॑ जु॒हुतः॑ । परि॒क्रम्येति॑ परि – क्रम्य॑ । जु॒हु॒त॒स्तस्मात्॑ ।
 तस्मा॑द॒भितः॑ । अ॒भितो॑ नासिका॑म् । नासिका॑म् चक्षु॑षी ।
 चक्षु॑षी तस्मात्॑ । चक्षु॑षी इति॑ चक्षु॑षी । तस्मान् नासिका॑या ।
 नासिका॑या चक्षु॑षी । चक्षु॑षी वि॒धृते॑ । चक्षु॑षी इति॑ चक्षु॑षी । वि॒धृते॑
 सर्व॑तः । वि॒धृते॑ इति॑ वि – धृ॒ते । सर्व॑तः परि॑ । परि॑ क्रामतः॑ ।
 क्राम॑तो रक्ष॑साम् । रक्ष॑सामप॒हत्यै॑ । अप॒हत्यै॑ देवाः॑ । अप॒हत्या
 इत्यप॑ – ह॒त्यै॑ । दे॒वा वै॑ । वै याः॑ । याः प्रा॒चीः । प्रा॒ची॒राहु॑तीः ।
 आ॒हु॒ती॒रजु॑हवुः । आ॒हु॒ती॒रित्या॑-हु॒तीः । अजु॑हवुर् ये । ये पु॒रस्तात्॑ ।

पु॒रस्ता॑दसुराः । असु॒रा आ॑सन् । आ॒सन् तान् । ता॒स्ताभिः॑ ।

ताभिः॑ प्र । प्रा॒णुद॑न्त । 44 (50/61)

TS 6.4.10.4 - Kramam

अ॒नुद॑न्त याः । याः प्र॒तीचीः॑ । प्र॒तीची॑र् ये । ये प॒श्चात् ।

प॒श्चाद॑सुराः । असु॒रा आ॑सन् । आ॒सन् तान् । ता॒स्ताभिः॑ ।

ताभि॑रप । अ॒पा॒नुद॑न्त । अ॒नुद॑न्त प्रा॒चीः॑ । प्रा॒चीर॑न्याः । अ॒न्या

आ॒हु॒तयः॑ । आ॒हु॒तयो॑ हू॒यन्ते॑ । आ॒हु॒तय॑ इत्या – हु॒तयः॑ । हू॒यन्ते॑

प्र॒त्यञ्चौ॑ । प्र॒त्यञ्चौ॑ शु॒क्राम॑न्थिनौ । शु॒क्राम॑न्थिनौ प॒श्चात् ।

शु॒क्राम॑न्थि॒नावि॑ति शु॒क्रा – म॑न्थिनौ । प॒श्चाच् च॑ । चै॒व ।

ए॒व पु॒रस्ता॑त् । पु॒रस्ता॑च् च । च॒ यज॑मानः । यज॑मानो भ्रातृ॒व्यान् ।

भ्रातृ॒व्यान् प्र॑ । प्र॒ णु॑दते । नु॒दते॑ तस्मात् । तस्मा॑त् प॒राचीः॑ ।

प॒राचीः॑ प्र॒जाः । प्र॒जाः प्र॑ । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । प्र॒ वी॑यन्ते ।

वी॒यन्ते॑ प्र॒तीचीः॑ । प्र॒तीची॑र् जायन्ते । जा॒यन्ते॑ शु॒क्राम॑न्थिनौ ।

शु॒क्राम॑न्थिनौ वै । शु॒क्राम॑न्थि॒नावि॑ति शु॒क्रा – म॑न्थिनौ । वा अ॒नु ।

अ॒नु प्र॒जाः । प्र॒जाः प्र॑ । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । प्र॒ जा॑यन्ते ।

जा॒यन्तेऽ॒त्रीः । अ॒त्रीश्च॑ । चा॒द्याः । आ॒द्याश्च॑ । च सु॒वीराः॑ । सु॒वीराः॑
 प्र॒जाः । सु॒वीरा॑ इति सु – वीराः॑ । प्र॒जाः प्र॒जनय॑न् । प्र॒जा
 इति॑ प्र – जाः । प्र॒जनय॑न् परि । प्र॒जनय॑न्निति प्र – जनय॑न् ।
 परी॑हि । इ॒हि शु॒क्रः । शु॒क्रः शु॒क्रशो॑चिषा । शु॒क्रशो॑चिषा सुप्र॒जाः ।
 शु॒क्रशो॑चिषेति शु॒क्र – शो॒चिषा॑ । 45 (50/59)

TS 6.4.10.5 - Kramam

सुप्र॒जाः प्र॒जाः । सुप्र॒जा इति॑ सु – प्र॒जाः । प्र॒जाः प्र॒जनय॑न् ।
 प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । प्र॒जनय॑न् परि । प्र॒जनय॑न्निति प्र – जनय॑न् ।
 परी॑हि । इ॒हि म॒न्थी । म॒न्थी म॒न्थिशो॑चिषा । म॒न्थिशो॑चिषेति ।
 म॒न्थिशो॑चिषेति म॒न्थि – शो॒चिषा॑ । इत्या॑ह । आ॒हैताः । ए॒ता वै ।
 वै सु॒वीराः॑ । सु॒वीरा॑ याः । सु॒वीरा॑ इति सु – वीराः॑ । या अ॒त्रीः ।
 अ॒त्रीरे॒ताः । ए॒ताः सुप्र॒जाः । सुप्र॒जा याः । सुप्र॒जा इति॑ सु – प्र॒जाः ।
 या आ॒द्याः । आ॒द्या यः । य ए॒वम् । ए॒वम् वै॑द । वेदा॒त्री । अ॒न्यस्य॑ ।
 अ॒स्य प्र॒जा । प्र॒जा जा॑यते । प्र॒जेति॑ प्र – जा । जा॒यते॑ न । ना॒द्या॑ ।
 आ॒द्या प्र॒जाप॑तेः । प्र॒जाप॑तेरक्षि । प्र॒जाप॑तेरिति प्र॒जा – प॑तेः ।
 अक्ष्य॑श्चयत् । अ॒श्चय॑त् तत् । तत् परा॑ । परा॑ऽपतत् । अ॒पत॑त् तत् ।

तद् विकङ्कतम् । विकङ्कतम् प्र । विकङ्कतमिति वि-कङ्कतम् ।
 प्राविशत् । अविशत् तत् । तद् विकङ्कते । विकङ्कते न ।
 विकङ्कत इति वि - कङ्कते । नारमत । अरमत तत् ।
 तद् यवम् ॥ यवम् प्र । प्राविशत् । अविशत् तत् । तद् यवे ॥
 यवेऽरमत । अरमत तत् । तद् यवस्य ( ) ।

यवस्य यवत्वम् । 46 (50/60)

TS 6.4.10.6 - Kramam

यवत्वम् यत् । यवत्वमिति यव - त्वम् । यद् वैकङ्कतम् ।
 वैकङ्कतम् मन्थिपात्रम् । मन्थिपात्रम् भवति । मन्थिपात्रमिति
 मन्थि - पात्रम् । भवति सक्तुभिः । सक्तुभिः श्रीणाति ।
 सक्तुभिरिति सक्तु - भिः । श्रीणाति प्रजापतेः । प्रजापतेरेव ।
 प्रजापतेरिति प्रजा - पतेः । एव तत् । तच् चक्षुः । चक्षुः सम् ।
 सम् भरति । भरति ब्रह्मवादिनः । ब्रह्मवादिनो वदन्ति । ब्रह्मवादिन
 इति ब्रह्म - वादिनः । वदन्ति कस्मात् । कस्मात् सत्यात् । सत्यान्
 मन्थिपात्रम् । मन्थिपात्रं सदः । मन्थिपात्रमिति मन्थि - पात्रम् ।
 सदो न । नाश्जुते । अश्जुत इति । इत्यार्तपात्रम् । आर्तपात्रं हि ।

आ॒र्त॒पा॒त्र॒मि॒त्या॒र्त॒ - पा॒त्र॒म् । ही॒ति॒ । इति॑ ब्रू॒यात् । ब्रू॒याद् यत् ।
यद॑श्नु॒वी॒त । अ॒श्नु॒वी॒ता॒न्धः॑ । अ॒न्धो॑ऽद॒ध्व॒र्युः॑ । अ॒द॒ध्व॒र्युः॑ स्यात् ॥
स्या॒दा॒र्ति॒म् ॥ आ॒र्ति॒मा॒ । आ॒च्छे॑त् ॥ ऋ॒च्छे॑त् तस्मात् ॥ तस्मा॒न् न ।
ना॑श्नु॒ते । अ॒श्नु॒त॒ इत्य॑श्नु॒ते ॥ 47 (37/44)

(आ॒त्म॒ना॒ परा॑ - नि - ष्य - शु॒क्र॒शो॑चि॒षा - यव॑स्य -
स॒प्त॒त्रिं॑शच्च) (A10)

TS 6.4.11.1 - Kramam

दे॒वा वै । वै यत् । यद् य॒ज्ञे । य॒ज्ञेऽकु॑र्वत । अ॒कुर्व॑त॒ तत् । तद॑सु॒राः ।
अ॒सु॒रा अ॑कुर्वत । अ॒कुर्व॑त॒ ते । ते दे॒वाः । दे॒वा आ॑ग्र॒य॒णा॒ग्रा॒न् ।
आ॒ग्र॒य॒णा॒ग्रा॒न् ग्र॑हान् । आ॒ग्र॒य॒णा॒ग्रा॒नि॒त्या॒ग्र॒य॒ण - अ॒ग्रा॒न् ।
ग्र॑हानप॒श्य॒न् । अ॒प॒श्य॒न् ता॒न् । ता॒न॒गृ॑ह्णत । अ॒गृ॑ह्णत॒ ततः॑ । ततो॒ वै ।
वै ते । तेऽग्र॑म् । अ॒ग्र॑म् परि॑ । पर्या॑यन् । आ॒य॒न् यस्य॑ । यस्यै॒वम् ।
ए॒वम् वि॒दुषः॑ । वि॒दुष॑ आ॒ग्र॒य॒णा॒ग्राः॑ । आ॒ग्र॒य॒णा॒ग्रा॒ ग्र॑हाः ।
आ॒ग्र॒य॒णा॒ग्रा॒ इत्या॑ग्र॒य॒ण - अ॒ग्राः॑ । गृ॒हा गृ॑ह्यन्ते । गृ॒ह्यन्तेऽग्र॑म् ।
अ॒ग्र॑मे॒व । ए॒व स॒मा॒ना॒ना॒म् । स॒मा॒ना॒ना॒म् परि॑ । पर्ये॑ति ।

ए॒ति रु॒ग्णव॑त्या । रु॒ग्णव॑त्यर्चा । रु॒ग्णव॑त्येति रु॒ग्ण – व॑त्या । ऋ॒चा
 भ्रा॒तृव्य॑वतः । भ्रा॒तृव्य॑वतो गृ॒ह्णीया॑त् । भ्रा॒तृव्य॑वत इति भ्रा॒तृव्य॑-व॒तः ।
 गृ॒ह्णीया॑द् भ्रा॒तृव्य॑स्य । भ्रा॒तृव्य॑स्यैव । ए॒व रु॒क्त्वा । रु॒क्त्वाऽग्र॑म् ॥
 अ॒ग्रं स॒माना॑नाम् ॥ स॒माना॑नाम् परि । प॒र्येति॑ । ए॒ति ये । ये दे॑वाः ।
 दे॒वा दि॒वि । दि॒व्येका॑दश । ए॒काद॑श स्थ । स्थेति॑ । इ॒त्याह॑ ।

आ॒हैता॑वतीः । 48 (50/54)

TS 6.4.11.2 - Kramam

ए॒ताव॑तीर् वै । वै दे॒वताः॑ ॥ दे॒वता॑स्ताभ्यः । ताभ्य॑ ए॒व । ए॒वैन॑म् ।
 ए॒नं सर्वा॑भ्यः ॥ सर्वा॑भ्यो गृ॒ह्णाति॑ । गृ॒ह्णात्ये॑षः । ए॒ष ते॑ । ते यो॒निः ।
 यो॒निर् विश्वे॑भ्यः । विश्वे॑भ्यस्त्वा । त्वा दे॒वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्य॑ इति ।
 इ॒त्याह॑ । आ॒ह वैश्व॑देवः । वैश्व॑देवो हि । वैश्व॑देव इति वैश्व – दे॒वः ।
 ह्ये॑षः । ए॒ष दे॒वतया॑ । दे॒वतया॑ वाक् । वाग् वै । वै दे॒वेभ्यः॑ ।
 दे॒वेभ्योऽप॑ । अ॒पाक्राम॑त् । अ॒क्राम॑द् य॒ज्ञाय॑ । य॒ज्ञयाति॑ष्ठमा॒ना ।
 अ॒तिष्ठ॑मा॒ना ते॑ । ते दे॒वाः । दे॒वा वा॒चि । वा॒च्यप॑क्रान्तायाम् ।
 अ॒पक्रान्ता॑याम् तू॒ष्णीम् । अ॒पक्रान्ता॑यामित्यप – क्रान्ता॒याम् । तू॒ष्णीम्
 ग्र॒हान् । गृ॒हानगृ॑ह्णत । अ॒गृह्ण॑त सा । साऽम॑न्यत । अ॒मन्य॑त वाक् ।

वा॒ग॒न्तः॑ । अ॒न्त॒र् य॑न्ति । य॒न्ति॑ वै । वै॒ मा॑ । मे॒ति॑ । इति॒ सा॒ ।
साऽऽग्॒र॒य॒ण॒म् । आ॒ग्॒र॒य॒ण॒म् प्र॑ति । प्र॒त्या । आऽग॑च्छत् ।
अ॒ग॒च्छ॒त् तत् । तदा॑ग्॒र॒य॒ण॒स्य॑ । आ॒ग्॒र॒य॒ण॒स्या॑ग्॒र॒य॒ण॒त्व॒म् ।
आ॒ग्॒र॒य॒ण॒त्व॒म् तस्मा॑त् । आ॒ग्॒र॒य॒ण॒त्व॒मित्या॑ग्॒र॒य॒ण॒ - त्व॒म् । 49 (50/53)

TS 6.4.11.3 - Kramam

तस्मा॑दा॒ग्॒र॒य॒णे॑ । आ॒ग्॒र॒य॒णे॑ वाक् । वाग् वि । वि सृ॑ज्यते । सृ॒ज्य॒ते
यत् । यत् तू॒ष्णी॑म् । तू॒ष्णी॑म् पूर्वे॑ । पूर्वे॑ ग॒र्हाः॑ । ग॒र्हा॑ गृ॒ह्यन्ते॑ ।
गृ॒ह्यन्ते॑ यथा॑ । यथा॑ थ॒सारी॑ । थ॒सारी॑यति । इ॒यति॑ मे । म आ॒खः॑ ।
आ॒ख इ॑यति । इ॒यति॑ न । नाप । अप रा॒थ॒स्या॑मि । रा॒थ॒स्या॑मीति॑ ।
इत्यु॑पावसृ॒जति॑ । उ॒पा॒व॒सृ॒जत्ये॒वम् । उ॒पा॒व॒सृ॒जती॑त्युप-अ॒व॒सृ॒जति॑ ।
ए॒वमे॒व । ए॒व तत् । तद॑ध्व॒र्युः॑ । अ॒ध्व॒र्यु॑रा॒ग्॒र॒य॒ण॒म् । आ॒ग्॒र॒य॒ण॒म्
गृ॒ही॒त्वा । गृ॒ही॒त्वा य॒ज्ञ॒म् । य॒ज्ञ॒मा॒रभ्य॑ । आ॒रभ्य॑ वा॒च॒म् ।
आ॒रभ्ये॑त्या - रभ्य॑ । वा॒च॒म् वि॑ । वि सृ॑जते । सृ॒ज॒ते त्रिः॑ ।
त्रि॑र्. हिम् । हिम् क॑रोति । क॒रो॒त्यु॒द्गा॒तृन् । उ॒द्गा॒तृ॒ने॒व ।
उ॒द्गा॒तृ॒नित्यु॑त्-गा॒तृन् । ए॒व तत् । तद् वृ॑णीते । वृ॒णी॒ते प्र॒जा॒पतिः॑ ।
प्र॒जा॒पति॑र् वै । प्र॒जा॒पति॑रिति॑ प्र॒जा - पतिः॑ । वा ए॒षः॑ । ए॒ष यत् ।

॥
यदाग्रयणः । आग्रयणो यत् । यदाग्रयणम् । आग्रयणम् गृहीत्वा ।
गृहीत्वा हिङ्करोति । हिङ्करोति प्रजापतिः । हिङ्करोतीति
हिम् – करोति । प्रजापतिरेव । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः ।

एव तत् । 50 (50/56)

TS 6.4.11.4 - Kramam

तत् प्रजाः । प्रजा अभि । प्रजा इति प्र – जाः । अभि जिघ्रति ।
जिघ्रति तस्मात् । तस्माद् वथ्सम् । वथ्सम् जातम् । जातम् गौः ।
गौरभि । अभि जिघ्रति । जिघ्रत्यात्मा । आत्मा वै । वा एषः ।
एष यज्ञस्य । यज्ञस्य यत् । यदाग्रयणः । आग्रयणः सवनेसवने ।
सवनेसवनेऽभि । सवनेसवन इति सवने – सवने । अभि गृह्णाति ।
गृह्णात्यात्मन् । आत्मन्नेव । एव यज्ञम् । यज्ञ् सम् । सम् तनोति ।
तनोत्युपरिष्ठात् । उपरिष्ठादा । आ नयति । नयति रेतः । रेत एव ।
एव तत् । तद् दधाति । दधात्यधस्तात् । अधस्तादुप । उप गृह्णाति ।
गृह्णाति प्र । प्र जनयति । जनयत्येव । एव तत् । तद् ब्रह्मवादिनः ।
ब्रह्मवादिनो वदन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति
कस्मात् । कस्मात् सत्यात् । सत्याद् गायत्री । गायत्री कनिष्ठा ।

क॒नि॒ष्ठा॒ छ॒न्द॒साम् । छ॒न्द॒सा॒ꣳ स॒ती । स॒ती॒ सर्वा॑णि ।
सर्वा॑णि॒ सव॑नानि । सव॑नानि वहति । व॒ह॒तीति॑ ( ) । इत्येषः ।
ए॒ष वै । वै गाय॑त्रियै । गा॒य॒त्रि॒यै व॒थ्सः॑ । व॒थ्सो॒ यत् । यदा॑ग्रयणः ।
आ॒ग्र॒य॒ण॒स्तम् । तमे॒व । ए॒व तत् । तद॑भिनिवर्तम् । अ॒भि॒नि॒व॒र्त॒ꣳ
सर्वा॑णि । अ॒भि॒नि॒व॒र्त॒मित्य॑भि - निव॑र्तम् । सर्वा॑णि सव॑नानि ।
सव॑नानि वहति । व॒ह॒ति॒ तस्मा॑त् । तस्मा॑द् व॒थ्सम् । व॒थ्स॒म॒पा॒कृ॒तम् ।
अ॒पा॒कृ॒तम् गौः॑ । अ॒पा॒कृ॒त॒मित्य॑प - आ॒कृ॒तम् । गौ॒र॒भि । अ॒भि॒ नि ।
नि॒ वर्त॑ते । व॒र्त॒त॒ इति॑ वर्तते ॥ 51 (70/75)

(आ॒हा - अ॒ग्र॒य॒ण॒त्वम् - प्र॒जा॒प॒ति॒रे॒वे - ति॑ - वि॒ꣳश॒तिश्च॑) (A11)

षष्ठ काण्डे – चतुर्थः प्रश्नः (TS 6.4)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(य॒ज्ञेन॑ ता॒ उप॒यडि॑भ - दे॒वा वै य॒ज्ञमाग्नी॑ध्रे - ब्र॒ह्मवा॒दिनः॑
स त्वे - दे॒वस्य॑ ग्रा॒वाणं॑ - प्रा॒णो वा उ॒पा॒श्व॒ग्रा - दे॒वा वा
उ॒पा॒शो - वा॒ग्वै - मि॒त्रं - य॒ज्ञस्य॑ - बृ॒हस्प॑ति - दे॒वा
वा आ॒ग्र॒यणा॑ग्रा - ने॒काद॑श)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(य॒ज्ञेन॑ - लो॒के प॑शु॒मान्थ् स्या॑थ् - स॒वनं॑ मा॒ध्यन्दि॑नं - वा॒ग्वा
- अ॒रि॒क्तानि॑ - तत् प्र॒जा - ए॒कप॑ञ्चा॒शत्)

First and Last Padam of Fourth Prasnam of 6th Kandam

(य॒ज्ञेन॑ - नि॒ वर्त॑ते)

॥ हरिः॑ ओं ॥

॥ इति षष्ठकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः - क्रम पाठः समाप्तः ॥

=====

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 6.4)

Details of Panchati, Padam and Krama Vaakyam for Kandam 6, Prasanam 4 (TS 6.4)

	Panchati	Padams	Krama Vaakyam
Anuvakam 1	5	232	285
Anuvakam 2	6	326	372
Anuvakam 3	4	225	264
Anuvakam 4	4	194	220
Anuvakam 5	7	352	413
Anuvakam 6	4	194	230
Anuvakam 7	3	178	199
Anuvakam 8	3	172	187
Anuvakam 9	5	246	289
Anuvakam 10	6	287	339
Anuvakam 11	4	220	238
Total →	51	2626	3036